

Kainuun liitto

Kainuun maakuntakaava 2030

**Maakuntakaavamerkinnät ja -määräykset
Kaavaselostuksen liite 2 sekä
liitetaulukot ja -kartat
Kaavaluonnos 11.6.2018**

Kainuun maakuntakaavan tarkistaminen

Maakuntakaavamerkinnät ja -määräykset
Kaavaluonnos 11.6.2018

**Kainuun liitto
2018**

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
Puh. 08 615 541
Faksi 08 6155 4260
kainuunliitto@kainuu.fi
Kansikuva: Suomen Ilmakuvat Oy

Kajaani 2018

Nämä maakuntakaavamerkinnät ja –määräykset liittyvät xx.xx.20xx hyväsytyyn Kainuun maakuntakaavana 2030.

Maakuntakaavassa on osoitettu Kainuun alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä maakunnan kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet.

Maakuntakaavan hyväksymisen yhteydessä on kumottu tai muutettu osin Kainuun maakuntakaavan 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan kaavamerkinnät ja määräykset.

Kainuun liitto

maakuntavaltuuston
puheenjohtaja

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

Hannu Heikkinen
suunnittelujohtaja

Sisällys

Maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset.....	2
Toimivat, terveelliset ja turvalliset yhdyskunnat	3
Kehittämiskäytävät	3
Yhdyskunnat.....	3
Virkistys	7
Tehokas liikennejärjestelmä.....	9
Tieliikenne	9
Rataliikenne.....	10
Muut liikennejärjestelmää koskevat varaukset.....	11
Elinvoimainen luonto ja kulttuuriympäristö	11
Luonnonympäristö.....	11
Kulttuuriympäristö.....	15
Luonnonvarat ja elinkeinojen toimintaedellytykset.....	17
Maa- ja metsätalous	17
Maa- ja kiviaines.....	18
Turve	19
Poronhoito	21
Matkailu	21
Energiahuolto	23

Maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset

Muinaismuistokohteita koskeva yleinen suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa tulee tarkistaa ajantasainen tieto kiinteistä muinaisjäänöksistä Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäänösrekisteristä ja arvioida yhteistyössä museoviranomaisten kanssa mahdollisten aluetta/ kohdetta koskevien selvitysten tai tutkimusten tarve.

Liito-oravan esiintymispaikkoja koskeva yleinen suunnittelumääräys:

~~Liito-oravien esiintymisaluiden yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja metsien käsittelyssä tulee turvata liito-oraville tärkeiden pesäpuiden ja niitä suojaavien puiden sekä liikkumisen kannalta riittävän puuston säilyminen.~~

Maakuntakaavan toteuttamisessa ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luontoarvot ja erityisesti LSL 49 § 1 mom. mukaisesti luontodirektiivin liitteen IV (a) laji (liito-orava), jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen ei saa tapahtua ilman LSL 49 §:n 3 mom. mukaista menettelyä.

Rantojen käyttöä koskeva yleinen suunnittelumääräys:

~~Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon luonnon- ja maisema-arvot, vesihuollon järjestäminen sekä maanomistajien välinen tasapuolisuus. Rantarakentaminen tulee mitoittaa siten, että suunnittelussa turvataan riittävä vapaan rantaviivan määrä, viihtyisyys sekä yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet.~~

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistyksen alueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energihuollon järjestäminen.

Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeva yleismääräys:

Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön tai myymäläkeskittymän

koon alaraja keskustatoimintojen alueen ulkopuolella:

Päivittäistavarakauppa:

Kajaanin taajamatoimintojen alueella 4000 k-m²

Taajamatoimintojen alueella ~~3000 k-m²~~ 4000 k-m²

Muualla Kainuussa ~~2000 k-m²~~ 4000 k-m²

Tilaa vaativa erikoistavarakauppa:

Kajaanin taajamatoimintojen alueella 10000 k-m²

Kuhmon, Paltamon, Sotkamon ja Suomussalmen

taajamatoimintojen alueilla 5000 k-m²

Muualla Kainuussa ~~3000 k-m²~~ 4000 k-m²

Muu erikoistavarakauppa:

Kajaanin taajamatoimintojen alueella 5000 k-m²

Muualla Kainuussa ~~3000 k-m²~~ 4000 k-m²

Taajamatoimintojen alueella tarkoitetaan Kainuun maakuntakaava 2020:n 2030:n taajamatoimintojen alueita (A -aluevarausmerkintä ja A -kohdemerkintä).

Toimivat, terveelliset ja turvalliset yhdyskunnat

Kehittämiskäytävät

LIIKENTEEN YHTEISTYÖKÄYTÄVÄ

Kehittämismerkinnällä Ik esitetään keskeisten liikenneväylien ja maaseutualueiden alueita, joiden kehittämisessä on tarvetta ylimaakunnalliseen ja kuntien väliseen yhteistyöhön. Viitostien kehittämisvyöhykkeen ja NIIKA kehittämisvyöhykkeen yhteistyöalueilla kehitetään erityisesti liikenneyhteyksien toimivuutta sekä liikenneyhteyksiin, matkailuun, maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja

kulttuuriympäristöihin sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Viitostien ja NIKA kehittämisvyöhykkeitä tulisi kehittää kuntien yhteistyönä ja liittyen myös läheisiin kunta- ja matkailukeskuksiin. Yhteistyöalueita täydentävät sitä ympäröivät maaseutualueet toiminnoillaan ja palveluillaan.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu liikenteen yhteistyökäytävää koskeva suunnittelumääräys:

Liikenteen yhteistyökäytävää kehitetään maaseudun kulttuuriympäristöön, maisemaan ja hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuvana monipuolisen elinkeinotoiminnan, asumisen, vapaa-ajan, liikenteen ja matkailun vyöhykkeenä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota kulttuuriympäristön ja maiseman hoitoon sekä liikenteen ja matkailun palvelujen kehittämiseen.

Yhdyskunnat

KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE

Kainuun maakuntakaavassa kumotaan Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavassa annetut keskustatoimintojen aluetta koskevat enimmäismitoitukset MRL 71b§ muutoksen perusteella. Muilta osin keskustatoimintojen alueiden merkinnät ja määräykset säilyvät Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan mukaisina.

Merkinnällä C osoitetaan Kuhmon, Sotkamon ja Suomussalmen keskustahakuisten palvelujen, hallinnon ja asumisen alueita niihin liittyvine liikennealueineen. Keskustatoimintojen alueiden yksityiskohtaisempi rajaus ja laajuus tehdään kuntakaavoituksella. Kohdemerkinnällä C osoitetulle keskustatoimintojen alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Suunnittelumääräys:

Keskustatoimintojen alueen suunnittelussa ja kaavoituksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen rajautumiseen muuhun taajamaan nähden, palvelujen saavutettavuuteen, kevyen liikenteen toimintamahdollisuuksiin, liikennejärjestelyihin sekä keskusta-alueen taajamakuvaan. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset arvot ja on pyrittävä minimoimaan kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuvat haitalliset vaikutukset.

~~Vähittäiskaupan suuryksiköiden enimmäismitoitus keskustatoimintojen alueilla on~~

seuraava:

Kuhmon keskustatoimintojen alue, enimmäismitoitus 15000 k-m²; Sotkamon keskustatoimintojen alue, enimmäismitoitus 20000 k-m²; Suomussalmen keskustatoimintojen alue, enimmäismitoitus 15000 k-m².

TILAA VAATIVAN VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKKÖ

Merkinnällä km-tv osoitetaan merkitykseltään seudullinen tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä, joka ~~kaupan laatu~~ **joka kaupan palvelujen saavutettavuus** huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoittua myös keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle. ~~Tilaa vaativan~~ erikoistavarankauppaan kuuluu huonekalu- ja sisustustarvikekauppa, kodintekniikkakauppa, maatalouskauppa, matkailuvaunujen kauppa, moottoriajoneuvojen sekä niiden varaosien ja tarvikkeiden kauppa, puutarhakauppa, rauta- ja rakennustarvikekauppa, rengaskauppa sekä vene- ja veneilytarvikkeiden kauppa.

Suunnittelumääräys:

Alueelle voidaan sijoittaa sellaista vähittäiskauppaa, joka kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen on perusteltua sijoittaa keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle.

Alueelle voidaan sijoittaa sellaista paljon tilaa vaativan erikoistavaran vähittäiskauppaa tai muuta erikoiskauppaa, joka ei kaupan laatu huomioon ottaen sovellu sijoitettavaksi keskustatoimintojen alueelle. Alueelle ei saa sijoittaa merkitykseltään seudullista keskustahakuista erikoiskauppaa.

~~Tilaa vaativan~~ Vähittäiskaupan suuryksiköiden ~~kaupan laatu~~, mitoitus ja tarkempi sijoittuminen tulee suunnitella siten, etteivät ne yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa muodosta merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueiden saavutettavuuteen jalankulun ja pyöräilyn sekä julkisen liikenteen järjestelyjen avulla. Kuhmon km-tv -aluetta koskevassa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon Kuhmon kirkon ja Pajakkakosken alueen kulttuurihistorialliset arvot ja on pyrittävä minimoimaan kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuvat haitalliset vaikutukset.

Kajaanin Kauppapuiston km-tv -alueelle saa sijoittaa enintään 1500 k-m² päivittäistavarakauppaa.

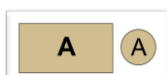
Kajaanin Petäisenrannan ja Timperintien sekä Kuhmon keskustan eteläpuolisen alueen km-tv -alueille saa sijoittaa yksikkökooltaan enintään 400 k-m²:n päivittäistavarakauppamyymälän.

Sotkamon Hirvenniemen ja Nurmestien väliselle km-tv -alueelle ei saa sijoittaa uutta merkitykseltään seudullista päivittäistavarankauppaa.

Tilaa vaativan Vähittäiskaupan suuryksiköiden tai myymäläkeskittymän enimmäismitoitus on seuraava:

Kaupunki/kunta	Alue	Merkintä	Enimmäismitoitus
Kajaani	Kauppapuisto	km-tv	40 000 k-m ²
Kajaani	Petäisenranta	km-tv	35 000 k-m ²
Kajaani	Timperintie	km-tv	25 000 k-m ²
Kuhmo	Keskustan eteläp. alue	km-tv	10 000 k-m ²
Sotkamo	Hirvenniemen ja Nurmes- tien välinen alue	km-tv	25 000 k-m ²

Enimmäismitoitus sisältää myös pienet kaupan yksiköt. Enimmäismitoitukseen lasketaan mukaan sekä olemassa olevat että uusi kerrosala.

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE

Merkinnällä A osoitetaan asumisen, hallinnon, palveluiden, teollisuuden ym. työpaikka-alueiden ja taajamatoimintojen sijoittumisalueita niihin liittyvine liikenne- virkistys-, puisto- ja erityisalueineen. Taajamatoimintojen alueiden yksityiskohtaisempi rajaus ja laajuus sekä toiminnallinen osa-aluejako ratkaistaan kuntakaavoituksella. Maankäyttö- ja rakennuslain 71d §:n perusteella vähittäiskaupan suuryksikköä ei saa sijoittaa maakunta- tai yleiskaavan keskustatoiminnoille tarkoitetun alueen ulkopuolelle, ellei alue ole asemakaavassa erityisesti osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu taajamatoimintojen alueita koskeva suunnittelumääräys:

Taajamatoimintojen alueen suunnittelussa hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla tulee edistää yhdyskuntarakenteen ~~ehyttämistä~~ sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi

hahmottuvaksi keskuksiksi. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajama-alueiden viihtyisyyteen, uudisrakentamisen sopeuttamiseen rakennettuun ympäristöön, kevyen liikenteen toimintamahdollisuuksiin ja liikenneturvallisuuteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

at

KYLÄ

Merkinnällä at kylä osoitetaan aluerakenteen näkökulmasta keskeisiä kyläalueita, joiden lähiympäristöä voidaan pitää erityisen suotuisana virkistykseen, elinkeinojen ja asumisen alueina. Muut maaseutualueet täydentävät ja tukevat maakuntakaavassa osoitettua kyläverkostoa. Kylän tai paikannimi (esim. Jonkeri) merkinnällä esitetään pohjakarttamerkintänä haja-asutusluonteiset kylät, joilla on merkitystä kyläverkoston vapaa-ajan asumisen tai identiteetin kannalta.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu kyliä koskeva suunnittelumääräys:

~~*Kyläkeskuksen suunnittelussa on pyrittävä vahvistamaan kyläkeskuksen asemaa sovittamalla yhteen asumisen, palvelujen ja alkutuotannon tarpeet. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien yhtenäisten peltoalueiden säilymiseen maatalouskäytössä. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan asutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.*~~

Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota rakentamisen sopeuttamiseen olevaan kylärakenteeseen ja -ympäristöön sekä vesi- ja jätevesihuollon järjestämiseen. Uudisrakentaminen tulee ensisijaisesti ohjata tukemaan nykyistä kylärakennetta ja palvelujen hyvää saatavuutta tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.

me

MELUALUE

Merkinnällä osoitetaan laskennallinen Kajaanin lentoaseman Lden 55 dbA:n lentomelualue.

Suunnittelumääräys:

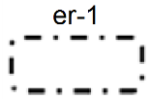
Alueelle ei tule suunnitella tai osoittaa meluhaitoille herkkiä toimintoja. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa tulee ottaa huomioon

valtioneuvoston melulle antamien ohjearvojen vaatimukset.

EAH

AMPUMA- JA HARJOITUSALUE

Merkinnällä EAH osoitetaan puolustusvoimien sekä rajavartioston käytössä olevat ampuma- ja harjoitusalueet. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

RAJAVYÖHYKE

Merkinnällä ER osoitetaan rajavartiolaissa 578/2005 säädetty rajavyöhyke.

t/
kem

TEOLLISUUS JA VARASTOALUE, JOLLA ON MERKITTÄVÄ, VAARALLISIA KEMIKAALEJA VALMISTAVA TAI VARASTOIVA LAITOS

Merkinnällä **t/kem** osoitetaan alueet, joille saa sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia.

Virkistys

ea

AMPUMARATA

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä siviilikäytössä olevia ampumaratoja, joihin kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita sekä maankäyttöisten edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu ampumaratoja koskeva suunnittelumääräys:

Ampumaradan suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen (mm. melu) sekä pinta- ja pohjavesien laatuun sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

 se

AMPUMARATA JOHON LIITTYY SELVITYSTARPEITA

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä siviilikäytössä olevia ampumaratoja, joihin kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita, mutta alueen nykyiseen ja tulevaan käyttöön liittyä epävarmuustekijöitä.

Suunnittelumääräys:

Ennen alueen käytön ratkaisemista on selvitettävä, millaisia edellytyksiä on alueen käyttämiseksi ampumaratana. Ampumaradan suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen (mm. melu) sekä pinta- ja pohjavesien laatuun sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

 V

VIRKISTYSALUE

Merkinnällä V osoitetaan vähintään seudullisia virkistysalueita ja seudullisesti merkittäviä virkistysalueita ja virkistyskäytön kehittämisalueita taajama-alueiden ulkopuolella. Maakuntakaavassa virkistysalueeksi osoitetulla alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys:

*Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen sekä luonnon ja ympäristöarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen **ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.***

Rakentamismääräys:

Alueelle saa rakentaa yleistä virkistyskäyttöä varten tarkoitettuja rakennuksia. ~~Valtion retkeilyalueille sallitaan niiden yleisen virkistystoiminnan kannalta tarpeellinen rakentaminen.~~

 ● ● ● ● ●

ULKOILUREITTI

Merkinnällä osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikumisen kannalta tärkeät ohjeelliset ulkoilureitit. Reitit voidaan perustaa sopimuksilla tai ulkoilulain mukaisesti.

MOOTTORIKELKKAILUREITTI

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset moottorikelkkailureitit.

Tehokas liikennejärjestelmä

Tieliikenne

ELINKEINOELÄMÄN KANNALTA ERITYISEN MERKITTÄVÄ SEUTUTIE TAI PÄÄKATU (st-e)

Merkinnällä osoitetaan elinkeinoelämän kannalta tärkeät seututiet ja Kajaanin pääkadut, joiden liikenteellinen merkitys edellyttää mm. tien leveyteen ja geometriaan liittyviä kehittämistoimenpiteitä.

ERITYISEN TÄRKEÄ VALTATIE / RUNKOTIE

Kainuun maakuntakaavassa 2020 on osoitettu osana valtakunnallista runkotieverkkoa kehitettävänä, erityisen tärkeänä valtatieenä vt 5 välillä Pohjois-Savon maakuntaraja – Kajaani. Merkintä säilyy voimassa olevan kaavan mukaisena. Valtakunnallinen runkotieverkkoa koskeva päätösprosessi on valmisteltavana yhdessä Maantielakiuudistuksen kanssa. Valmisteluun liittyen Kainuun tavoitteena on keskeisten valtateiden ja rajaliikenneyhteyksien osoittaminen osana valtakunnallista runkotieverkkoa. Maakuntakaavassa osoitetaan uusina erityisen tärkeä valtatie/runkotie -yhteyksinä:

- vt 5 Kajaani – Suomussalmi – maakuntaraja (Kuusamo)
- vt 6 välillä Pohjois-Karjalan maakuntaraja – Kajaani – Pohjois-Pohjanmaan maakuntaraja
- vt 22 välillä vt 6- Vartius

Kainuun maakuntakaavassa on annettu suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varautua tien kehittämiseen valtakunnallisena runkotienä.

vt/kt

VALTATIE/KANTATIE

Kainuun maakuntakaavassa on annettu suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.

yt

YHDYSTIE

Merkinnällä osoitetaan seudullisesti tai matkailun kannalta erityisen merkittävät yhdystiet.

TIELIIKENTEEN YHTEYSTARVE

Merkinnällä osoitetaan uusia tieyhteyksiä, joiden tarve on todettu, mutta joiden sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy huomattavaa epävarmuutta.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu suunnittelumääräys:

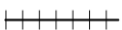
Kajaani – Toukansaari – Petäjälahti tien yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Koutaniemen pohjavesialueen turvaamiseen, Sokajärven ja Toukanlammin veden laadun säilymiseen sekä Oulujärven vesistöalueelle kantautuvan liikennemelun hillitsemiseen ja maisema-arvoihin.

Rataliikenne

PARANNETTAVA YHDYSRATA/SIVURATA

Merkinnällä osoitetaan Kontiomäki – Suomussalmi rataosuus, jota tulee ylläpitää ja kehittää erityisesti tavaraliikenteen kuljetusyhteytenä.

YHDYSRATA / SIVURATA

Maakuntakaavassa osoitetaan yhdysrata/sivurata merkinnällä uutena ratayhteytenä toteutunut Murtomäki – Terrafame (Talivaara) ratayhteys.

UUSI RATALINJA JA LIIKENNEPAIKKA

Merkinnällä osoitetaan KaiCell Fibers Oy, Paltamon biotuotetehtaan tarpeisiin varattu uusi sivurata ja liikennepaikka.

Muut liikennejärjestelmää koskevat varaukset

MAALIIKENTTEEN TERMINAALIALUE

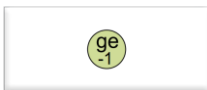
Merkinnällä lm osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävät maaliikenteen terminaalit.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen toimintojen ympäristölle aiheuttamien melu- ym. haittojen ehkäisemiseen. Alueen läheisyyteen ei tule sijoittaa uusia asuinrakennuksia tai muuta melulle herkkää toimintaa.

Elinvoimainen luonto ja kulttuuriympäristö

Luonnonympäristö

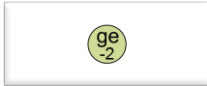

MOREENIMUODOSTUMA

Merkinnällä osoitetaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat. Merkintään ei liity MRL 33 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.

Suunnittelumääräys:

Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon moreenimuodostuman geologiset, biologiset tai maisemalliset arvot.

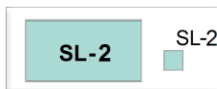

TUULI- JA RANTAKERROSTUMA

Merkinnällä osoitetaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat. Merkintään ei liity MRL 33 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.

Suunnittelumääräys:

Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon tuuli- tai rantakerrostuman geologiset, biologiset tai maisemalliset arvot.

LUONNONSUOJELUALUE TAI –KOHDE

Merkinnällä **SL-2** osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitettuja suoalueita. Alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

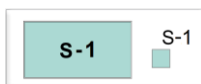
Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojelevarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.

Suojelumääräys on voimassa siihen saakka kunnes alueesta perustetaan luonnonsuojelualue, kuitenkin enintään 5 vuotta tämän maakuntakaavan lainvoimaiseksi tulosta.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojelevarvoja.

SUOJELUALUE TAI –KOHDE

Merkinnällä **S-1** osoitetaan valtion maalla sijaitsevia Metsähallituksen omalla päätöksellä perustettavia soidensuojelualueita. Alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.

SUOJELUALUE TAI -KOHDE

Merkinnällä **S-2** osoitetaan maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät maankäyttö- ja rakennuslain tai vesilain nojalla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet sekä valtion maalla olevat Metsähallituksen päätöksellä muodostetut tai muodostettavat virkistys-, suojelu- tai ympäristöarvometsät, jolle yleisön pääsy voi olla rajoitettu. Alueilla on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n alueellisen ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen suojeluarvojen säilymiseen.

LUONNONSUOJELUALUE TAI -KOHDE

Merkinnällä **SL** osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä

vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja.

LUONNONSUOJELUALUE TAI -KOHDE

Merkinnällä **SL-1** osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita, joille yleisön pääsy voi olla rajoitettu. Alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja.

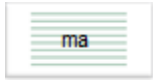
LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Kohdemerkinällä osoitetaan suojelualueiden ulkopuolella olevat merkittävimmät uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymisalueet. LUO-merkinnöillä voidaan varmistaa uhanalaisten lajien huomioiminen erilaisissa toimenpiteissä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden alueiden kaavamerkintään sisältyvät sekä tärkeimmät suojelualueiden ulkopuoliset uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymät.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita koskeva suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, että suunniteltu maankäyttö ei vaaranna uhanalaisten kasvien tai hyönteisten elinoloja.

Kulttuuriympäristö

MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS ALUE

Kainuun maakuntakaavassa 2030 osoitetaan uudella merkinnällä maakunnallisesti arvokkaat maisemakokonaisuudet. Maisema-alueiden suunnittelussa keskeisenä tavoitteena on maisemallisten arvojen turvaaminen. Maisema-alueilla tarvittava uusi rakentaminen ja maankäyttö pyritään sopeuttamaan ympäristöönsä suunnittelun keinoin.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskeva suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisema-alueiden kokonaisuudet ja ominaispiirteet sekä turvata merkittävien maisemallisten arvojen säilyminen.

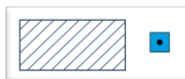

SOTAHISTORIAKOHDE

Kainuun maakuntakaavassa 2030 osoitetaan uudella sotahistoriakohdemerkinnällä valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä sotahistorian kohdealueita, joilla pyritään ottamaan huomioon merkittävien arvojen säilyminen. Alueiden pääkäyttötarkoitus ei ole suojelu, mutta alueen kulttuuriympäristöarvojen säilyttäminen saattaa edellyttää yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa. (Kohteiden tiedot tarkentuvat Kainuun sotahistoriakohteet maakuntakaavoituksessa -selvityksen edetessä.)

Kainuun maakuntakaavassa on annettu sotahistoriakohteita koskeva suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava alueen tai kohteen merkittävien sotahistoriallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS KULTTUURIHISTIRIALLINEN KOHDE TAI ALUE

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittäviä kohteita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä koskeva suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet sekä ominaispiirteet ja turvata merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

VALTAKUNNALLISESTI TAI MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS KULTTUURIHISTORIALLINEN VÄYLÄ

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset väylät.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokasta kulttuurihistoriallista väylää koskeva suunnittelumääräys::

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava kohteen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

■ sr **RAKENUSSUOJELUKOHDE (sr)**

Merkinnällä sr osoitetaan rakennussuojelulain ja rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla suojeltuja sekä asetuksessa valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/1985) tarkoitettuja alueita tai kohteita.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu rakennussuojelukohteita koskeva suunnittelumääräys:

Alueen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen kulttuuriperintöön ja erityispiirteisiin sekä edistää niiden säilymistä.

MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE TAI ALUE

Merkinällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava alueen tai kohteen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

Luonnonvarat ja elinkeinojen toimintaedellytykset

Maa- ja metsätalous

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET

(Tarkentuu kaavaprosessin edetessä)

Merkinällä **M** osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita koskeva suunnittelumääräys:

Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.

 MU

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA

Merkinnällä **MU** osoitetaan sellaisia alueita, jotka on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, joille suuntautuu ulkoilupainetta ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu MU -alueita koskeva suunnittelumääräys:

Alueidenkäytön suunnittelussa on maa- ja metsätalousmaan säilyttämisen lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilukäyttöön tarkoitettavien ulkoilupolkujen ja -reittien järjestelymahdollisuuksiin. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa siihen rajoittuvan Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Maa- ja kiviaines

 ek-m

KAIVOSMINERAALIALUE

Osa-aluemerkinnällä **ek-m** osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraaliesiintymiä. Näillä alueilla kaivostoiminta on tulevaisuudessa todennäköistä. Maakuntakaavassa näille alueen erityisominaisuutta ilmaisevalla osa-aluemerkinnällä osoitetuille alueille on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus.

Suunnittelumääräys:

Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon mahdollisen kaivostoiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.

 EK

ek

EK, ek KAIVOS TAI KAIVOSTOIMINTAAN TARKOITETTU ALUE

Merkinnällä **EK, ek** osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri). Alueet sisältävät myös kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset rikastuslaitokset, läjitys- ja rikastushiekka-alueet sekä liikenneväylät ja -alueet. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys:

Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.

eo

MAA-AINESTEN OTTOALUE

(asian käsittely kesken pohjavesialueiden ja soranottoalueiden osalta)

Merkinnällä **eo** osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävät kalliokiviainesten ottoalueet.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu maa-ainesten ottoalueita koskeva yleinen suunnittelumääräys:

Maa- ja kalliokiviainesten otto tulee sovittaa alueen luonto-, kulttuuri- ja ympäristöarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava maa-ainesten ottamisen tarkoituksenmukaisesta etenemisestä ja alueelle soveltuvasta maisemoinnista sekä jälkikäytöstä sekä otettava huomioon toiminnan liikenteelliset vaikutukset ja vaikutukset lähiasutukseen.

Turve

EO

TURVETUOTANTOALUE

Merkinnällä **EO** osoitetaan energiahuollon kannalta tärkeät turvetuotannossa olevat suoalueet, joiden osalta turvetuotanto on käynnistynyt tai jotka on kunnostettu turvetuotantoa varten tai joilla on turvetuotantoa varten voimassa oleva ympäristölupa.

Suunnittelumääräys:

Turvetuotantoalueiden käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä tuotantopinta-alan poistumat ja poistumien uusi maankäyttömuoto.

tu-1

tu-1

TURVETUOTANTOON SOVELTUVA ALUE tu-1

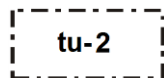
Alueen erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä (osa-aluemerkintä) tu-1 osoitetaan energiahuollon kannalta tärkeät turvetuotantoon soveltuvat suoalueet, joiden luonnontilaisuusluokka on 0 tai 1 ja joiden osalta on tutkittu, että muut maankäytön tarpeet eivät ole esteenä turvetuotannolle.

Maakuntakaavan mittakaavasta johtuen alle 100 ha alueet on osoitettu kohdamerkinnällä. Turvetuotantoalueiden tarkempi rajausta tapahtuu yksityiskohtaisemman suunnittelun ja lupamenettelyn yhteydessä. Turvetuotannon käynnistäminen kaikilla uusilla tuotantoalueilla edellyttää turvetuotannon käynnistämistä koskevien yleisten määräysten mukaisia suunnitelmia ja niihin liittyviä vaikutusten arviointeja.

Suunnittelumääräys:

Alueen käyttöönoton suunnitellussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueilla turvattava poronhoidon edellytykset. Tarpeen vaatiessa samanaikaisesti käytössä olevien alueiden määrää on porrastettava niin, että vesien tilaa koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa.

Alueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikalliset maankäyttötarpeet.

TURVETUOTANTOON SOVELTUVA ALUE tu-2

Alueen erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä (osa-aluemerkintä) tu-2 osoitetaan energiahuollon kannalta tärkeät turvetuotantoon teknisesti soveltuvat suoalueet, joiden luonnontilaisuusluokka on 2 tai joiden osalta turvetuotannon käynnistäminen edellyttää aluekohtaisia lisäselvityksiä. Maakuntakaavan mittakaavasta johtuen alle 100 ha alueet on osoitettu kohdamerkinnällä. Turvetuotantoalueiden tarkempi rajausta tapahtuu yksityiskohtaisemman suunnittelun ja lupamenettelyn yhteydessä.

Turvetuotannon käynnistäminen kaikilla uusilla tuotantoalueilla edellyttää turvetuotannon käynnistämistä koskevien yleisten määräysten mukaisia suunnitelmia ja niihin liittyviä vaikutusten arviointeja.

Suunnittelumääräys:

Alueen käyttöönoton suunnitellussa on otettava huomioon luonnonarvot, vaikutukset asutukseen, kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueilla turvattava poronhoidon edellytykset. Tarpeen vaatiessa samanaikaisesti käytössä olevien alueiden määrää on porrastettava niin, että vesien tilaa koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa.

Alueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikalliset maankäyttötarpeet.

Poronhoito

PORONHOIDON KANNALTA TÄRKEÄ KOHDE TAI AITA

Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita tai aitoja.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu poronhoidon kannalta tärkeää kohdetta tai aitaa koskeva suunnittelumääräys:

Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden ja alueiden säilyminen.

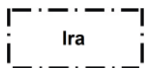
PORONHOITOALUEEN RAJA

Merkinnällä osoitetaan poronhoitoalueen rajan sijainti Kainuussa.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu poronhoitoaluetta koskeva suunnittelumääräys:

Maankäytön suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. Matkailutoimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon porotalouden tärkeät kohteet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat.

Matkailu

MATKAILUN KANNALTA MERKITTÄVÄ LUONNONRAUHA-ALUE

Kainuun maakuntakaavassa 2030 osoitetaan uudella osa-aluemerkinnällä Ira luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet.

Suunnittelumääräys:

Pysyviä toimintoja alueelle ja sen ympäristöön suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota alueen säilymiseen hiljaisena siten, että luonnon äänistä nauttiminen on mahdollista.

LUONTOMATKAILUN KEHITTÄMISKOHDE

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä luontomatkailun kehittämiskohdealueita, joihin kohdistuu vähintään maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä luonnon virkistyskäytön tai luontomatkailun kehittämistarpeita ja kehittämisresurssien kohdentamista, luonnon virkistyskäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittamistarpeita, ulkoilu- ym. reitistöjen kehittämistarpeita, matkailuelinkeinojen maankäyttöllisten edellytysten turvaamistarpeita sekä mahdollisesti maa- ja metsätalouden edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu luontomatkailun kehittämiskohteita koskeva suunnittelumääräys:

Alueita kehitetään luonnon virkistyskäyttö- ja luontomatkailualueina. Alueilla tulee varautua merkittä- viin matkailijamäärien kasvuun. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen sekä luonnon- ja kulttuuriarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

MATKAILUPALVELUJEN ALUE RM

Merkinnällä RM osoitetaan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä matkailupalvelujen ydinalueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu matkailupalvelujen aluetta koskeva suunnittelumääräys:

Matkailupalvelujen alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toiminnallisuuteen ja tarkoituksenmukaiseen rajaukseen.

LOMA- JA MATKAILUALUE RA

Merkinnällä RA osoitetaan matkailupalvelujen alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat loma- asumiselle ja matkailua palveleville toiminnoille varatut seudullisesti merkittävät alueet.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu loma- ja matkailualueita koskeva suunnittelumääräys:

Loma- ja matkailualueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen tarkoituksenmukaiseen käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoittamiseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

Energiahuolto

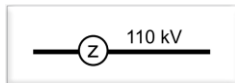
PÄÄSÄHKÖJOHTON YHTEYSTARVE

Merkinnällä osoitetaan uuden 400 kV pääsähköjohton yhteystarve Vaalan rajalta Oulujärven eteläpuolitse Vuolijoen kautta Pohjois-Savoon.

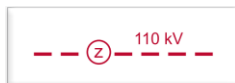
ENERGIAHUOLLON ALUE

Merkinnällä en osoitetaan maakunnan energiahuollon kannalta tärkeät voimalat sekä erityisen tärkeät suurmuuntamoalueet. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 KV, 220 KV, 110 KV

Maakuntakaavassa osoitetaan uutena pääsähköjohtona toteutuneet Murtomäki – Terrafame (Talvivaara) 110 kV johto sekä Seitenoikea –Kivivaara - Peuravaara 110 kV johto.

OHJEELLINEN PÄÄSÄHKÖJOHTO 110 KV

Maakuntakaavassa osoitetaan uusi ohjeellinen 110 kV:n pääsähköjohto Kajaanin sähköasemalta Paltamon teollisuusalueelle. Alueilla on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaava 2030

Vaikutukset Natura 2000-verkostoon

Luonnos 11.6.2018

Kainuun liitto
2018

Sisällys

Johdanto.....	26
Toimivat, terveelliset ja turvalliset yhdyskunnat	26
Kehittämiskäytävät	26
Yhdyskunnat.....	27
Virkistys	28
Luonnonvarat ja elinkeinojen toimintaedellytykset.....	32
Maa- ja kiviaines.....	32
Turve	39

Johdanto

Maakuntakaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on oltava selvillä kaavan vaikutuksista Natura 2000 -verkostoon. Maakuntakaava on luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen suunnitelma, jolloin maakuntakaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on pidettävä silmällä, ettei kaavan toteuttaminen merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon. Tämä koskee valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottamia tai siihen sisältyviä alueita. Valtioneuvoston päätöksen mukaan kieltoa sovelletaan jo ennen kuin päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Mikäli kaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueen luonnonarvoja, kaava voidaan hyväksyä ja vahvistaa ilman luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamaa yksityiskohtaista luontotyyppi- ja lajikohtaista selvitystä. Kaavan vaikutukset on riittävästi selvitettävä, jotta voidaan todeta, että kaava ei heikennä Natura 2000 -alueen luonnonarvoja.

Kainuun Maakuntakaavassa 2020 on annettu Natura 2000 –alueita koskeva suunnittelumääräys:

Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.

Suunnittelumääräys säilyy muuttumattomana. Maakuntakaavan vaikutukset Natura 2000 -verkostoon suoritettiin pääosin paikkatietopohjaisena tarkasteluna ja tukeutuen olemassa oleviin ympäristöhallinnon tietoaineistoihin: Ympäristöhallinnon Internet -sivut sekä Kainuun NATURA 2000 -verkoston hoidon ja käytön yleissuunnitelma. Natura 2000-kohteiden kuvaukset ovat ympäristöhallinnon intervesivulta

http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet.

Paikkatietopohjaisessa

tarkastelussa ilmeni, että Natura 2000 -verkoston alueille sijoittuu aluevarauksia/kohdemerkintöjä.

Toimivat, terveelliset ja turvalliset yhdyskunnat

Kehittämiskäytävät

Liikenteen yhteistyökäytävä

Maakuntakaavassa on osoitettu maakuntarajat ylittävä Viitostien kehittämisvyöhyke ja NIKA kehittämisvyöhyke. Vyöhykkeet risteävät Kajaani-Kontiomäki-Sotkamo –alueella itä-länsi –suuntaisen OUKA kehittämisvyöhykkeen kanssa. Viitostien kehittämisvyöhykkeen keskeisiä yhdistäviä tekijöitä ovat Pohjois-Savosta Kainuuseen jatkuva valtatie 5 Mainualta Suomussalmelle ja edelleen Pohjois-

Pohjanmaan puolelle Kuusamoon sekä ratayhteys Pohjois-Savosta Kontiomäen kautta Suomussalmelle. NIIKA kehittämisvyöhyke käsittää Pohjois-Karjalasta Kainuuseen jatkuvan valtatie 6 alueen sekä Karjalan radan Pohjois-Karjalasta Vuokatin kautta Kontiomäkeen. Seuraavat Natura 2000 –alueet sijaitsevat osoitetuilla kehittämisvyöhykkeillä (taulukko 1).

Taulukko 1. Kehittämisvyöhykkeillä sijaitsevat Natura 2000-alueet.

Kehittämisvyöhyke	Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)
Viitostie	Kajaani	FI1200106 Varissuo	SPA (Isl)
	Kajaani	FI1200100 Kiiskinen ja Varissuo	SCI (Isl)
	Hyrnsalmi	FI1200059 Saarijärven aarnialue	SCI (Isl, vl)
	Suomussalmi	FI1200726 Itäjärvi	sopimus, vl
	Suomussalmi	FI1200720 Jylkkyvaara ja Jylkynsuo	SCI (Isl, vl)
	Suomussalmi	FI1200732 Näljängän Pohjanvaara	SCI (Isl, vl)
	Suomussalmi	FI1200731 Mäkilammivaara	SCI (Isl, vl)
	Suomussalmi	FI1200714 Huuhkajanlehto	SCI (Isl)
	Suomussalmi	FI1200717 Huurunvaara – Iso-Niittylampi	SCI (Isl, vl)
NIIKA	Sotkamo	FI1200607 Rommakkovaara	SCI (Isl)
	Sotkamo	FI1201007 Kotuskasuo	SCI (Isl)
	Sotkamo	FI1200602 Ketrinsaari ja Noronvaara	SCI (Isl, rl)
	Sotkamo	FI120001 Isoaho	SCI (Isl)

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

SPA Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet

Lsl luonnonsuojelulaki, vl vesilaki, rl rakennuslaki

Johtopäätös: Merkintä ei heikennä Natura-alueiden luonnonarvoja. Kyseessä on kehittämisvyöhyke, jossa ei ole osoitettu maankäyttömuutoksia Natura-alueen läheisyydessä. Alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa Natura-alueet on otettava huomioon.

Yhdyskunnat

Ampuma- ja harjoitusalue EAH

Maakuntakaavassa osoitetaan muutos ampuma- ja harjoitusalueen rajaukseen siten, että alue pienenee. Poistuva alue osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M).

Suomussalmella sijaitseva ampuma- ja harjoitusalue sijaitsee noin 2,5 km etäisyydellä Säynäjänsuon-Matalansuon Natura 2000 alueesta (FI1200712). Säynäjänsuo - Matalasuo on monipuolinen suoalue, jossa on keidas- ja aapasoiat, nevoja sekä ravinteisia lettoja. Linnuston kannalta alue on Itä-Kainuun tärkeimpiä lukuisine lintulajeineen, joukossa useita harvinaisia ja uhanalaisia vesi- ja petolintuja.

Taulukko 2. Ampuma- ja harjoitusalueen sijainti Natura 2000 –verkoston läheisyydessä.

Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys EAH ja Natura 2000 alueen välillä
Suomussalmi	Säynäjänsuon-Matalasuo FI1200712	SCI, SPA (Isl, vl)	n. 2,5 km

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

Johtopäätös: Ampuma- ja harjoitusalue ei heikennä Natura 2000 –alueen luontoarvoja. Natura-alue sijaitsee lähimmillään yli kahden kilometrin etäisyydellä. Maakuntakaavassa annetulla suunnittelumääräyksellä turvataan, että Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.

Virkistys

Ampumaradat ea

Maakuntakaavassa on osoitettu merkinnällä ea siviilien käytössä olevia maakunnallisesti merkittäviä ampumaratoja, joihin kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita sekä maankäyttöisten edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa. Ampumaradat ovat ominaisuuksiltaan sellaisia alueita, jotka soveltuvat ammunnan harrastamiseen sekä ampumakokeiden ja -kilpailujen järjestämiseen pieni- ja metsästyskaliiberisilla ruutiaseilla. Alueille on jo rakennettu ammunnan harrastamista palvelevia rakenteita. Maakuntakaavassa osoitetut ampumaradat ovat kahta lukuunottamatta vähintään kilometrin etäisyydellä Natura 2000 –verkoston alueista.

Johtopäätös: Ampumaradat, jotka sijaitsevat vähintään kilometrin etäisyydellä Natura 2000 alueista, eivät heikennä suojelualueiden luontoarvoja.

Maakuntakaavassa osoitetuista ampumarata-alueista kaksi sijaitsee noin 500..800 m etäisyydellä Natura 200-alueesta. Ampumaratojen etäisyys Natura 2000 –alueista on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Ampumaratojen sijainti Natura 2000 –verkostoon.

Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys ea ja Natura 2000 alueen välillä
Kajaani	Otanneva FI1200921	SCI (lsl)	n. 0,8 km
	Lauttalahden –Soidinvaaran kohteet FI1200600	SCI (lsl)	n. 3km
Puolanka	Sikanoreikko FI1200407	SCI (lsl, vl)	n. 0,5 km
	Ison Jänisjärven lehto ja letto FI1200454	SCI (lsl)	n. 0,5 km
	Äikänselkä FI1200405	SCI (lsl, vl)	n. 1 km

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

SPA Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet

Lsl luonnonsuojelulaki, vl vesilaki

Kajaanin Vuolijoella sijaitseva ampumarata noin 800 m etäisyydellä Otannevan Natura 2000-alueesta (FI1200921). Otanneva on keskiravinteinen, kaakkoisosiltaan voimakkaasti luoteeseen viettävä aapasuo, jossa on komea rimp/jännemuodostus. Kaakkoisosissa varsinkin perättäisten

rimpien väliset korkeuserot ovat huomattavat. Rimmet ovat keskiravinteista ruopparimpinevaa, jätteet keskiravinteista saranevaa. Otanpuron latvoilla rimmet ovat saranevaa ja jätteet keskiravinteista sararämettä. Rimmissä kasvavat mm. suomenlumme ja pohjanpalpakko.

Johtopäätös: Ampumarata ei heikennä Natura 2000 –alueen luontoarvoja. Natura-alue sijaitsee yli 500 m etäisyydellä ampumaradasta. Natura 2000 –alueille annetulla suunnittelumääräyksellä turvataan, että Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.

Puolangalla sijaitseva ampumarata on noin 500 m etäisyydellä Sikanoreikon (FI1200407) ja Ison Jänisjärven lehdot ja letot (FI1200454) Natura 2000-alueesta. Sikanoreikon alueella on erityistä merkitystä vanhojen metsien sekä näihin liittyvien lettoisten ja lehtoisten puronvarsien suojelun kannalta. Ison Jänisjärven alueeseen kuuluvat kaakkoispuoleinen kurumainen puronotko jyrkkine rinteineen sekä järven etelä- ja lounaispuoleiset suot. Puronotkossa ja sen rinteillä on tuoreita metsäkurjenpolvi-käenkaali-oravanmarjalehtoja, osin kulttuurivaikutteisia suurruoholehtoja sekä lähteisiä saniaislehtoja ja reheviä soistumia. Järven eteläpuoleisella suolla on reheviä lettoja ja tihkupintoja. Alueella tavataan useita vaateliaita valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittäviä kasvilajeja. Ison Jänisjärven alueella on edustavia lehtoja, reheviä lettoja ja tihkupintoja (mm. hurrasammallähde), joissa runsaasti uhanalaista kasvilajistoa. Luontodirektiivin liitteessä II mainitun uhanalaisen lajin kasvupaikka.

Johtopäätös: Ampumarata ei heikennä Natura 2000 –alueen luontoarvoja. Maakuntakaavassa annetulla suunnittelumääräyksellä turvataan, että Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.

Ampumarata, selvitysalue se

Kajaanissa on osoitettu ampumaradan selvitysalue merkinnällä se. Ampumaradan selvitysalueeseen kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita, mutta alueen nykyiseen ja tulevaan käyttöön liittyy epävarmuustekijöitä. Ennen alueen käytön ratkaisemista on selvitettävä, millaisia edellytyksiä on alueen käyttämiseksi ampumaratana. Ampumaradan selvitysalue sijaitsee noin 3,5 km etäisyydellä Pöntönsuon Natura 2000-alueesta (FI1200902).

Taulukko 4. Ampumaradan selvitysalue.

Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys se ja Natura 2000 alueen välillä
Kajaani	Pöntönsuo FI1200902	SCI (Isl)	n. 3,5 km

*SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)
Lsl luonnonsuojelulaki*

Johtopäätös: Ampumaradan selvitysalue ei heikennä Natura 2000 –alueen luontoarvoja. Alue sijaitsee noin 3,5 km etäisyydellä Pöntönsuon (FI1200902) Natura 2000-alueesta. Maakuntakaavassa annetulla suunnittelumääräyksellä turvataan, että Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.

Ulkoilureitti

Merkinnällä osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset ulkoilureitit. Reitit voidaan perustaa sopimuksilla tai ulkoilulain mukaisesti.

Maakuntakaavassa osoitetaan yleisen ulkoilun kannalta merkittävimmät ulkoilureittien yhteystarpeet. Maakuntakaavassa osoitettu ulkoilureitistö on ohjeena ulkoilureittejä perustettaessa. Ulkoilureittien jatkuvuuden ja ylläpidon kannalta on tärkeää, että reittien perustaminen toteutetaan joko ulkoilulain nojalla tai riittävän pitkiin sopimuksiin perustuen.

Maakuntakaavassa on osoitettu Kuhmon eteläosassa kaksi ohjeellista ulkoilureittiä, jotka kulkevat Natura 2000 –alueen läpi tai alle 500 m etäisyydellä (taulukko 5).

Taulukko 5. Natura 2000 –alueiden läpi kulkevat ulkoilureitit.

Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)
Kuhmo	Jonkerinsalon alue FI1200223	SCI (lsl, vl)
Kuhmo	Näätävaara FI1201003	SCI ((lsl)
Kuhmo	Eeronvaara FI1200206	SCI (lsl, vl)
Kuhmo	Jongunjoki FI0700058 (Pohjois-Karjala)	SCI (lsl)

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

SPA Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet

Lsl luonnonsuojelulaki, vl vesilaki

Jonkerinsalo (FI1200223) on laaja aarnialue, jota luonnehtivat metsäiset vaarat, karut rämeet ja lehtomaiset korvet. Korkeusvaihtelut seudulla ovat suurimmillaan noin 100 metriä. Erityinen nähtävyys on lähes kilometrin mittainen, jylhä Hiidenportin rotkolaakso. Maisemaa elävöittävät myös lukuisat purot, joet ja lammet. Jonkerinsalolla asustavat uhanalainen liito-orava sekä metsäpeura. Jonkerinsalo tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia luonnossa liikkujille. Hiihtäminen tai patikointi onnistuu viiden kilometrin mittaisella retkeilyreitillä, joka on osa huomattavasti pidempää Petranpolun reittiä. Lisäksi suosittu Jongunjoen melontareitti sivuaa suojelualuetta.

Näätävaara (FI1201003) on monipuolinen luontokokonaisuus, jonka pienipiirteiseen maisemaan kuuluu vanhoja metsiä, puustoisia ja avoimia soita sekä pienvesiä. Tuoreen kankaan kuusi- ja sekametsät vallitsevat, rinteillä esiintyy lehtomaisia kankaita ja myös pieni suurruohoinen lehto löytyy.

Eeronvaara (F11200206) koostuu kahdesta lähekkäin sijaitsevasta osa-alueesta, joiden sisällä ja välissä on jonkin verran avohakkuita sekä taimikoita. Vaarojen jyrkähköillä rinteillä on vanhaa luonnontilaista kuusikkoa ja männikköä. Metsissä on maapuita jonkin verran. Suot ovat purojen varsilla lähinnä korpia, ja laajemmat aapasuot ovat oligotrofisia nevoja. Suot ovat ojittamattomia ja puustoltaan luonnontilaisia, mutta alueen ulkopuoliset ojat tulevat osin rajaukselle saakka ja vaikuttavat siten myös rajauksen sisällä oleviin soihin. Alueella on muutamia lampia, lähde sekä lähdesuo. Karhu (Sh/Sh) ja liito-orava (St/V) asustavat alueella. Linnustoon kuuluvat mm. kuukkeli ja pohjantikka. Kasvilajistoa edustavat mm. uhanalainen suovalkku (K/St) ja raidankeuhkojäkälä, jota kasvaa paikoin runsaasti raidoilla ja haavoilla.

Jongunjoki (FI0700058) sijaitsee Pohjois-Karjalan puolella Lieksassa. Jongunjoen alue on vanhojen havupuumetsien sekä puustoisten ja avoimien soiden mosaiikkia. Valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan kuuluvan alueen halki virtaava Oritpuro elävöittää maisemaa ja tuo monimuotoisuutta myös lajitasolla. Kohteen linnusto on edustava otos vanhan metsän lajistosta suolajejakin esiintyy. Lisäksi liito-orava viihtyy tällä alueella, jonka havupuuvaltaisia metsiä kirjoavat myös järeät lehtipuut.

Johtopäätös: Ulkoilureitit eivät heikennä Natura 2000 –alueiden luontoarvoja. Ulkoilureitistö ohjaa liikkumista alueella ja antaa siten mahdollisuuksia vähentää ulkoilusta luontoarvoille aiheutuvia haittoja sekä edistää luonnonsuojelualueiden käyttöä luontomatkailun tarpeisiin.

Moottorikelkkailureitti

Maakuntakaavan ohjeelliset moottorikelkkailureitit on linjattu pois luonnonsuojelualueilta ja Natura-alueilta sekä soidensuojelun täydennysohjelmaan sisältyviltä luonnonsuojelualueilta perustettavilta alueilta. Ohjeelliset moottorikelkkareitit kulkevat useiden Natura 2000 –verkoston alueiden vierestä.

Johtopäätös: Merkinnällä ohjataan moottorikelkkailua Natura-alueiden ulkopuolelle. Talvikäytössä olevat moottorikelkkailureitit eivät heikennä Natura 2000 alueiden, luonnonsuojelualueiden tai soidensuojelun täydennysalueiden luontoarvoja.

Luonnonvarat ja elinkeinojen toimintaedellytykset

Maa- ja kiviaines

Kaivosmineraalialue ek-m

Merkinnällä ek-m osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraaliesiintymiä. Näille alueille on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus. Alueilla kaivostoiminta on tulevaisuudessa todennäköistä.

Kaivostoiminnan vaikutukset kohdistuvat pääasiassa maankäyttöön, maisemaan, vesistöihin, ilmaan, luontoon, yhdyskuntarakenteeseen, liikenteeseen, alueen virkistyskäyttöön ja ihmisiin. Vaikutukset ajoittuvat malminetsintävaiheeseen, rakentamisvaiheeseen, tuotantovaiheeseen ja kaivoksen sulkemiseen sekä jälkihoitoon.

Maakuntakaavassa on neljä ek-m merkinnällä osoitettua aluetta, joista kaksi sijaitsee alle 500 m etäisyydellä Natura-alueista.

Taulukko 6. Kaivosmineraalialueiden ek-m sijainti suhteessa Natura 2000 –alueisiin.

Kunta	Kaivosrekisterinumero*	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys ek-m ja Natura 2000 alueen välillä
Sotkamo Kajaani	2819 Talvivaara	Talvivaara FI1201010 Korsunrinne FI1200621 Losonvaara FI1201009	SCI (ml, aes) SCI (lsl) SCI (ml, aes)	n. 1,4 km n. 4 km n. 0,1 km
Paltamo	6492 Maailmankorpi	Melalahden lehdot ja Horkansuo FI1200302 Kuluntajärvi FI1200101	SCI (lsl, vl) SPA (lsl, vl)	1,2 km 2,4 km
Paltamo	8343/1 Leppikangas	Kivesvaaran ja Keräsenvaaran lehdot ja letot FI1200300	SCI (lsl)	n. 0,01 km
Suomussalmi	KL2016:0005-01 Kuikankulta KL2016:0005	Vasonniemi ja Pahalammenpuro FI1200702	SCI (lsl, vl, rl)	n. 1 km

*Lähde: Tukes kaivosrekisterin karttapalvelu

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

SPA Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet

Lsl luonnonsuojelulaki, vl vesilaki, ml metsälaki, aes alue-ekologinen suunnitelma, rl rakennuslaki

2819 Talvivaara

Sotkamossa sijaitseva ek-m alue ympäröi luoteessa, lännessä, etelässä ja kaakossa EK-merkinnällä osoitettua aluetta. EK-merkinnällä osoitetulla alueella on voimassa olevaa kaivostoimintaa. Alueen kaakkoisreunalla noin 1,4 km etäisyydellä on Talvivaaran Natura-alue (FI1201010) ja noin 4 km etäisyydellä Korsunrinteen Natura-alue (FI1200621).

Johtopäätös: ek-m merkintä ei heikennä Talvivaaran (FI1201010) ja Korsunrinteen (FI1200621) Natura-alueiden luontoarvoja, sillä etäisyys Natura-alueista on lyhimmillään 1,4 km.

Pohjoispuolella Losonvaaran Natura-alue (FI1201009) rajautuu ek-m –merkintään. Losonvaaran Natura-alueella on merkittävä puustoisten soiden ja luontaisti kehittyneiden metsien muodostama kokonaisuus ja sen linnusto on poikkeuksellisen runsas ja monipuolinen. Losonvaaran Natura-alueella on useita vanhojen metsien lajeja, kuukkelikanta ja metsäkanalintukanta ovat vahvoja. Alueella on tavattu myös karhuja, ahmoja, ilveksiä ja liito-oravia. Lisäksi alueen kääpälajisto on poikkeuksellisen runsas.

Johtopäätös: Maakuntakaavassa annetulla suunnittelumääräyksellä turvataan, että Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Vaikutusalueen laajuus täsmentyy yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

6492 Maailmankorpi

Paltamossa sijaitseva ek-m alue sijaitsee noin 1,2 km etäisyydellä Melalahden lehdot ja Horkansuon Natura-alueesta (FI1200302) ja noin 2,4 km etäisyydellä Kuluntajärven Natura-alueesta (FI1200101). Melalahden lehdoissa on hyvin edustettuna erilaisia lehtotyyppisiä kuivista kosteisiin. Horkanlampi on kirkasvetinen, emäksinen kalkkikallioperällä sijaitseva järvi, jossa kasvaa mm. kalvasärviää. Kuluntajärvi on matala, runsasravinteinen ja tummavetinen lintujärvi.

Johtopäätös: ek-m merkintä ei heikennä Natura-alueiden luontoarvoja, sillä etäisyys Natura-alueista on lyhimmillään yli kilometrin. Vaikutusalueen laajuus täsmentyy yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

8343/1 Leppikangas

Paltamossa sijaitseva ek-m alue rajautuu etelässä ja lännessä Kivesvaaran ja Keräsenvaaran lehdot ja letot Natura-alueeseen (FI1200300). Kohde sisältää viisi erillistä osa-aluetta, jotka ovat parhaiten säilyneet osat Kivesvaaran - Keräsenvaaran lehto- ja lettokeskittymästä. Kivesvaaran jyrkässä länsirinteessä on lähde ja lähdepuro sekä reheviä, lajistoltaan edustavia pohjansinivalvatia ja kotkansiiven luonnehtimia suuruho- ja saniaislehtoja ja lehtokorpia. Kohteeseen kuuluvat alueet sisältävät kasvillisuudeltaan ja kasvilajistoltaan erittäin monipuolisen valikoiman lehtoja, lehtokorpia ja lettoja.

Johtopäätös: Maakuntakaavassa annetulla suunnittelumääräyksellä turvataan, että Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Vaikutusalueen laajuus täsmentyy yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

KL2016:0005-01 Kuikankulta KL2016:0005

Suomussalmella sijaitseva ek-m alue on noin 1 km etäisyydellä Vasonniemen ja Pahalammenpuron Natura-alueesta (FI1200702). Vasonniemi sijaitsee Kiantajärven rannalla ja se on jokseenkin luonnontilainen. Alue on merkittävä uhanalaisen suo- ja lehtolajiston suojelukohde. Sen tyypillistä kasvillisuutta ovat kosteat lehdot, lehto-, lettokorvet ja lettorämeet. Luonnonravintolammikon lasku-uomaksi kaivetun Pahalammenpuron varressa on säilynyt pienialainen kostea tuomivaltainen lehtoalue. Alueella on merkitystä lehtojen ja niiden uhanalaisen kasvilajiston suojelun kannalta.

Johtopäätös: ek-m merkintä ei heikennä Natura-alueen luontoarvoja. Alue on noin kilometrin etäisyydellä Natura-alueesta. Kyseisellä alueella on myös voimassa oleva kaivospiiri. Vaikutusalueen laajuus täsmentyy yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue EK, ek

Merkinnällä EK ja ek osoitetaan kaivoksia ja kaivostoimintaan kuuluvia alueita. Kaivos tai kaivostoimintaan liittyvien alueiden vaikutukset kohdistuvat pääasiassa maankäyttöön, maisemaan, vesistöihin, ilmaan, luontoon, yhdyskuntarakenteeseen, liikenteeseen, alueen virkistyskäyttöön ja ihmisiin. Vaikutukset ajoittuvat malminetsintävaiheeseen, rakentamisvaiheeseen, tuotantovaiheeseen ja kaivoksen sulkemiseen sekä jälkihoitoon. Maakuntakaavassa osoitettujen EK ja ek merkintöjen sijainti suhteessa Natura 2000 verkostoon on esitetty taulukossa 7.

Taulukko 7. Kaivos tai kaivostoimintaan osoitetut EK ja ek alueet suhteessa Natura 2000 verkostoon.

Kunta	Kaivosrekisterinumero*	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys EK, ek ja Natura 2000 alueen välillä
Puolanka	KL2014:0004-01 Pihlaja KL2014:0004	Hepoköngkään alue FI12000410 Pihlajavaaran lehto FI1200457	SCI (sopimus) SCI (lsl)	1,3 km 0,8 km
Sotkamo	4551 Alanen ja 6323 Tyvisuo	Pitkäsuo-Särkätakanen FI0600110 (Pohjois-Savo) FI0700066 Piilopirtinaho-Marjamäki	SCI (lsl) SCI (lsl)	0,6 1,9 km
Sotkamo	K8194 Taivalhoopa	Vuoriniemi FI1200604 Hiidenportin alueet FI1200625	SCI (lsl, vl) SCI (lsl, vl)	1,1 km 0,8 km
Suomussalmi	KL2011:0004-01 Kivikangas	Risti-Luoma FI1200722 Portinvaaran alue FI1200711	SCI (lsl, vl) SCI (lsl, vl)	1,1 km 1 km
Suomussalmi	4642 Kivikangas	Risti-Luoma FI1200722 Portinvaaran alue FI1200711 Rytyskalliot FI1200703	SCI (lsl, vl) SCI (lsl, vl) SCI (lsl)	1,2 km 0,7 km 2,3 km
Suomussalmi	K7922 Peura-aho	Huurunvaara – Iso-Niittylampi FI1200717	SCI (lsl, vl)	0,7 km
Suomussalmi	7014 Hietaharju	Vasonniemi ja Pahalammenpuro FI1200702	SCI (lsl, vl, rl)	0,7 km

*Lähde: Tukes kaivosrekisterin karttapalvelu

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

lsl luonnonsuojelulaki, vl vesilaki, ml metsälaki, aes alue-ekologinen suunnitelma, rl rakennuslaki

KL2014:0004-01 Pihlaja KL2014:0004

Puolangalla kohdemerkinnällä ek on osoitettu Pihlajan kaivosalue. Alue on lyhimmillään 1,3 km päässä Hepoköngkään Natura-alueesta (FI12000410) ja noin 0,8 km etäisyydellä Pihlajavaaran lehtoista (FI1200457). Hepoköngkään alue on hyvin monipuolista vaaramaata ja Hepoköngäs on Suomen korkein luonnonvarainen vesiputous, joka on valtakunnallinen maisemanähtävyys. Rotkon molemmin puolin on korkeat kallioseinämät, jotka vähittäin mataloituvat ja loivenevat alajuoksulle päin.

Jokilaakson rinteillä ja reunamilla on runsaasti rehevyyttä: lehtoja, lähdepuroja, lähteisiä korpia, lettoja ja edustavia tulvametsiä. Pihlajavaaran Natura-alue on hyvin monipuolinen lehtojen ja rehevien korprien muodostama kokonaisuus. Alueella on myös lähdepuro ja kalkkikallio.

Johtopäätös: ek-merkintä ei heikennä Natura-alueiden tai läheisten luonnonsuojelualueiden luontoarvoja. Alue on lähimmillään yli 500 m etäisyydellä Natura-alueesta. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettun alueen merkintä osoittaa olemassa olevan kaivoksen tai kaivospiirin sijainnin. Toiminnan vaikutukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jota osaltaan ohjaa Natura 2000 – alueita koskeva suunnittelumääräys.

4551 Alanen ja 6323 Tyvisuo

Etelä-Sotkamossa sijaitseva EK alue on lähellä Pohjois-Savon maakunnan rajaa. Rautavaaran puolella sijaitsee Pitkäsuo-Särkämäen Natura-alue (FI0600110). EK-merkintä on lähimmillään 0,6 km päässä Natura-alueesta. Kaksiosainen Pitkäsuo-Särkämäen alue on Maanselän vedenjakajan alueella. Valtaosa rajauksesta on luonnontilaisia niukka- tai keskivinteisiä aapasaita, joiden lisäksi alueella on pienialaisia korpia, reheviä lettoja sekä boreaalisia luonnonmetsiä. Alueen erityisarvot ovat monipuolisessa suoluonnossa.

EK-alueen länsipuolella on Piilopirtinaho-Marjomäen Natura-alue (FI0700066). Piilopirtinahon kaksi aluetta ovat kuusivaltaista vanhaa metsää, joissa on pystyyn kuolleita mäntyjä ja maapuina varttuneita kuusia. Metsät ovat pääosin kuivahkoja kangaita, tuoretta kangasta on vain pienialaisesti. Läntisen osa-alueen monipuolisuutta lisäävät luonnontilainen aapasuo ja korpipainanteet. Haapaa ja raitaa kasvaa havupuiden seassa tasaisesti. Piilopirtinahon itäinen osa-alue on luonnontilaisempi havumetsäaarnio jossa kangasmetsä ja suomalaisma vuorottelevat. Kaksi luonnontilaista puroa virtaavat alueen halki. Marjomäki on kivinen ja louhikkoinen, pienipiirteinen vaaranlakikuusikko, joka nousee aina 335 metriä merenpinnan yläpuolelle.

EK-alueen kaakkoispuolella sijaitsee soidensuojelun täydennysohjelmaan kuuluva Honkajärven-Sysmänjärven alueen suot.

Johtopäätös: EK-merkintä ei heikennä Natura-alueiden luontoarvoja. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettun alueen merkintä osoittaa olemassa olevan kaivoksen tai kaivospiirin sijainnin. Toiminnan vaikutukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jota osaltaan ohjaa Natura 2000 – alueita koskeva suunnittelumääräys.

K8194 Taivalhopea

Etelä-Sotkamossa sijaitseva EK-alue on lähellä Hiidenportin kansallispuistoa (FI1200625). Lähimmillään etäisyys noin 0,8 km. Kansallispuiston keskeinen osa on jyrkkäreunainen rotkolaakso, joka jatkuu kapeana ja syvänä halki koko alueen. Vajoamassa on useita peräkkäisiä rotkojärviä ja

lampia. Kapea Porttijoki virtaa pohjalla. Muu osa alueesta on topografialtaan matalahkoa vaaraseutua. Metsäiset vaarat vuorottelevat kapeiden painanteiden ja pienialaisten soiden kanssa. Hiidenportin alueen eläimistö käsittää tyypillistä Kainuun metsävaltaisten erämaaseutujen eläimistöä. Kaikki neljä uhanalaista suurpetoamme kuuluvat alueen lajistoon, samoin uhanalainen liito-orava. Myös seudun linnusto on monipuolinen, joukossa on useita lintudirektiivin liitteen I Suomessa uhanalaisia lajeja. Alueen kääpälajisto on poikkeuksellisen rikas, lajistoon kuuluu lukuisia harvinaisia ja uhanalaisia kääpälajeja, kuten lohkokääpä (V/V), raidantuoksukääpä (V/V), sitruunakääpä (V/E) ja käävökkäistä harjasorakas (V/V). Hiidenportin kansallispuisto siihen kiinteästi liittyvine vanhojen metsien alueineen kuuluu Kainuun jylhimpiin ja luonnontilaisimpiin erämaaseutuihin. Alue soveltuu erikoisen hyvin retkeily- ja luontoharrastuskohteeksi.

Vuoriniemen Natura-alue (FI1200604) sijaitsee noin 1,1 km etäisyydellä ja Teerisuon-Lososuon Natura-alue (FI1200221) noin 7,2 km etäisyydellä. Vuoriniemen kohde muodostuu kahdesta lähekkäisestä osa-alueesta. Kalliolampea ympäröivällä lettorämeellä on luontodirektiivin II-liitteessä mainitun lajin esiintymä sekä muuta uhanalaista lajistoa. Rantakallioilla on tunturikiviyrtingin esiintymä, sekä runsaasti Kainuussa uhanalaisia sammalia. Kalliolammen ympäristössä esiintyy lettorämettä, Kainuussa erittäin uhanalaisen kalliokielen sekä luontodirektiivin liitteessä II mainitun lajin esiintymä. Lisäksi Kainuussa harvinainen, silmälläpidettävä sammallaji. Vuoriniemen rannassa esiintyy kalkkikallioseinämillä Kainuussa vaarantuneen tunturikiviyrtingin kasvupaikka sekä runsaasti Kainuussa uhanalaisia sammallajeja. Kuhomon puolella sijaitseva Teerisuon - Lososuon alue koostuu soidensuojelualueesta, Teerisuon - Lososuon lähialueista vanhoine metsineen sekä Rajapuron ja Kelopuron pienvesialueesta. Teerisuon - Lososuon soidensuojelualue on erämainen ja maisemallisesti hyvin merkittävä alue, jonka metsät ja suot muodostavat ehjän tasapainoisen kokonaisuuden. Valtaosa metsistä edustaa varttuneita ikäluokkia. Valtapuulajit ovat tuoreilla kankailla kuusi ja vähemmässä määrin mänty.

Johtopäätös: EK-merkintä ei heikennä Natura-alueiden luontoarvoja. Alue on lähimmillään vähintään 800 m etäisyydellä Natura-alueesta. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettun alueen merkintä osoittaa olemassa olevan kaivoksen tai kaivospiirin sijainnin. Toiminnan vaikutukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jota osaltaan ohjaa Natura 2000 –alueita koskeva suunnittelumääräys.

KL2011:0004-01 Kivikangas

EK-alue sijaitsee Suomussalmella noin 1...1,1 km etäisyydellä kahdesta Natura-alueesta, Risti-Luoma (FI1200722) ja Portinvaaran alue (FI1200711). Risti-Luoman Natura-alueen keskeisellä osalla Luolavaarassa ja sen ympäristössä puusto on 140-160 vuotta vanhaa. Metsät ovat lähinnä tuoreita kuusikankaita. Kivisessä maastossa männyllä on kuitenkin suuri osuus puustossa. Risti- ja Yliluoman purot ovat paikoin kivisiä ja rannalla kasvaa mm. näsiää. Ruoholuoman rannalla on pienialainen rantaletto. Erämaiset pienvedet ovat lähes luonnontilaisia ja niiden virkistyskäyttöarvo on huomattava.

Risti-Luoman rannalla on metsähallituksen autiotupa. Alueella pesii mm. kuikka ja kalasääski. Alueella on merkitystä erityisesti vanhojen metsien ja pienvesien suojelulle.

Portinkurussa sijaitseva lehto on länsipuolisen suon laidalla lettoista lehtokorpea, idempänä suurruoholehtokorpea, kosteaa suurruoholehtoa sekä alarinteessä tuoretta lehtoa (GOMaT). Vallitseva puulaji on kuusi, notkon pohjalla on paikoin harmaaleppää ja tuomea. Pahalammen alueella on edustava keskiravinteinen lähde (MeEuLä), lähteen alapuolella lähdeletto ja yläpuolella puolen hehtaarin laajuinen kurjenpolvi- ja metsäimarrevaltainen tuore lehto (GDT). Lammen eteläpuolella on lisäksi kapea lettorämejuotti (LR) suon itälaidassa. Kuusivaltaisessa lehdossa kasvaa mm. näsiää, sormisaraa, pohjanpunaherukkaa ja kieloa. Alueen luoteisnurkassa on pienialainen kuivahko lehtomainen lettokorpi (LK). Haaposenpuronvarsi on paikoin luhtanevakorpinen (LuNK), lettokorpinen ja lettorämeinen. Haaposensuo on ilmakuvan mukaan avolettoa. Portivaaran alueen edustavimmat suot ovat Haaposensuon eteläpuolella. Alue on Kainuun merkittävämpiä lehtojen, lettojen ja näiden vaateliaan, uhanalaisen lajiston suojelukohteita.

Johtopäätös: EK-merkintä ei heikennä Natura-alueiden luontoarvoja, sillä alue on noin lähimmillään noin kilometrin etäisyydellä Natura-alueesta. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettun alueen merkintä osoittaa olemassa olevan kaivoksen tai kaivospiirin sijainnin. Toiminnan vaikutukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jota osaltaan ohjaa Natura 2000 –alueita koskeva suunnittelumääräys.

4642 Kivikangas

Suomussalmella sijaitseva EK-alue on noin 1...1,1 km etäisyydellä Risti-Luoman (FI1200722) ja Portinvaaran (FI1200711) Natura-alueista. Rytyskallion Natura-alue on noin 2,3 km etäisyydellä. Risti-Luoman Natura-alueen keskeisellä osalla Luolavaarassa ja sen ympäristössä puusto on 140-160 vuotta vanhaa. Metsät ovat lähinnä tuoreita kuusikankaita. Kivisessä maastossa männyllä on kuitenkin suuri osuus puustossa. Risti- ja Yliluoman purot ovat paikoin kivisiä ja rannalla kasvaa mm. näsiää. Ruoholuoman rannalla on pienialainen rantaletto. Erämaisiet pienvedet ovat lähes luonnontilaisia ja niiden virkistyskäyttöarvo on huomattava. Risti-Luoman rannalla on metsähallituksen autiotupa. Alueella pesii mm. kuikka ja kalasääski. Alueella on merkitystä erityisesti vanhojen metsien ja pienvesien suojelulle.

Portinvaaran alueen Portinkurussa sijaitseva lehto on länsipuolisen suon laidalla lettoista lehtokorpea, idempänä suurruoholehtokorpea, kosteaa suurruoholehtoa sekä alarinteessä tuoretta lehtoa (GOMaT). Vallitseva puulaji on kuusi, notkon pohjalla on paikoin harmaaleppää ja tuomea. Pahalammen alueella on edustava keskiravinteinen lähde (MeEuLä), lähteen alapuolella lähdeletto ja yläpuolella puolen hehtaarin laajuinen kurjenpolvi- ja metsäimarrevaltainen tuore lehto (GDT). Lammen eteläpuolella on lisäksi kapea lettorämejuotti (LR) suon itälaidassa. Kuusivaltaisessa lehdossa kasvaa mm. näsiää, sormisaraa, pohjanpunaherukkaa ja kieloa. Alueen luoteisnurkassa on pienialainen kuivahko lehtomainen lettokorpi (LK). Haaposenpuronvarsi on paikoin luhtanevakorpinen

(LuNK), lettokorpinen ja lettorämeinen. Haaposensuo on ilmakuvaan mukaan avolettoa. Portivaaran alueen edustavimmat suot ovat Haaposensuon eteläpuolella. Alue on Kainuun merkittävämpiä lehtojen, lettojen ja näiden vaateliaan, uhanalaisen lajiston suojelukohteita.

Rytyskallion alue on merkittävä kalliolajiston suojelukohde. Edustavin kohta on alueen keskellä oleva serpentiinipitoinen rotkolaakso ja rotkolaakson molemmista päistä lähtevät lehto ja lehtokorpiset juotit. Serpentiinipitoiset Rytyskalliot ovat Kainuun ainoa tunnettu kalkkihaurasloikon kasvupaikka. Laji on erittäin uhanalainen. Rotkolaaksossa ja sen molemmista päistä lähtevissä lehdissä ja lehtokorpisissa juoteissa on runsaasti edustavaa ja harvinaista kasvilajistoa.

Johtopäätös: EK-merkintä ei heikennä Natura-alueiden luontoarvoja, sillä alue on noin lähimmillään kilometrin etäisyydellä Natura-alueesta. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettun alueen merkintä osoittaa olemassa olevan kaivoksen tai kaivospiirin sijainnin. Toiminnan vaikutukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jota osaltaan ohjaa Natura 2000 –alueita koskeva suunnittelumääräys.

K7922 Peura-aho

Kohdemerkinnällä ek osoitettu kaivospiirialue sijaitsee Suomussalmella. Lähin Natura-alue Huurunvaara-Iso Niittylampi (FI1200717) on noin 0,7 km etäisyydellä. Natura-alue on vanhojen metsien suojeluohjelman kohde, jonka rajaus sisältää Huurunvaaran lehtojensuojelualueen. Aluekokonaisuuteen sisältyy myös erillinen Iso-Niittylammen alue, joka on soidensuojelun perusohjelman kohde. Alueen korkeuserot ovat huomattavat, vaihtelu on noin 90 m. Noin 10 ha:n lehtojensuojelualueen lisäksi alueella on yleisesti reheviä korpinoita ja pieniä lehtoja. Puustossa on haapaa poikkeuksellisen paljon ja raitaa yleisesti. Muutamat raidat ovat hyvin järeitä. Lahopuustoa on runsaasti ja joukossa on myös järeitä puita. Korkean Lehtovaaran laen kivikkoisia männiköitä on luonnehdittu erirakenteisiksi. Lehtovaaran koillispuolella on erillinen Ison-Niittylammen alue, joka kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan. Alueella on umpeen kasvanutta niittyä, lettorämettä ja keskiravinteinen lähde (MeEuLä). Alueella on merkitystä varsinkin vanhojen metsien, lehtokasvillisuuden sekä luhtaisten suotyyppien suojelulle.

Johtopäätös: EK-merkintä ei heikennä Natura-alueiden luontoarvoja, sillä alue on lähimmillään noin 700 m etäisyydellä Natura-alueesta. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettun alueen merkintä osoittaa olemassa olevan kaivoksen tai kaivospiirin sijainnin. Natura 2000 –alueille annettu suunnittelumääräys osaltaan ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

7014 Hietaharju

Suomussalmella sijaitseva kohdemerkinnällä ek osoitettu kaivospiirin alue sijaitsee noin 0,7 km etäisyydellä Vasonniemi ja Pahalammenpuron Natura-alueesta (FI1200702). Vasonniemi sijaitsee Kiantajärven rannalla ja se on jokseenkin luonnontilainen. Alue on merkittävä uhanalaisen suo- ja

lehtolajiston suojelukohde. Sen tyypillistä kasvillisuutta ovat kosteat lehdot, lehto-, lettokorvet ja lettorämeet. Vasonniemen alue on merkittävä uhanalaisen suo- ja lehtolajiston suojelukohde. Sen tyypillistä kasvillisuutta ovat kosteat lehdot, lehto-, lettokorvet ja lettorämeet. Alueen uhanalaista kasvilajistoa edustavat mm. myyränporras, himmeävilla, hentokorte ja vuorolehtihorsma. Luonnonravintolammikon lasku-uomaksi kaivetun Pahalammenpuron varressa on säilynyt pienialainen kostea tuomivaltainen lehtoalue. Alueella on merkitystä lehtojen ja niiden uhanalaisen kasvilajiston suojelun kannalta.

Johtopäätös: ek-merkintä ei heikennä Natura-alueiden luontoarvoja, sillä alue on lähimmillään yli 500 m etäisyydellä Natura-alueesta. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettun alueen merkintä osoittaa olemassa olevan kaivoksen tai kaivospiirin sijainnin. Natura 2000 –alueille annettu suunnitelmääräys osaltaan ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Turve

Turvetuotantoalue EO

Merkinnällä EO osoitetaan ne suoalueet, joiden osalta turvetuotanto on käynnistynyt tai jotka on kunnostettu turvetuotantoa varten tai joilla on turvetuotantoa varten toimassa oleva ympäristölupa. Taulukkoon 8 on koottu turvetuotantoalueet, joiden etäisyys Natura 2000 –verkoston alueista on alle 1 kilometri.

Taulukko 8. Turvetuotantoalueiden etäisyys Natura 2000 –verkoston alueista.

Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys EO ja Natura 2000 alueen välillä
Kajaani	FI1200800 Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet (Kestilä)	SCI, SPA (lsl, vl)	n. 0,5 km
Kajaani	FI1200901 Talaskankaan alue	SCI, SPA (lsl, vl)	n. 1 km
Kajaani	FI0600060 Tavisuo (Sonkajärvi)	SCI (lsl)	n. 1 km
Kajaani	FI1200100 Kiiskinen ja Varissuo	SCI (lsl)	n. 1 km
Kajaani	FI1200922 Karppisensuo-Salinsuo-Joutensuo	SCI (lsl)	n. 1 km
Hyrnsalmi	FI1200053 Kitkansuo	SCI (lsl, vl)	n. 0,5 km
Hyrnsalmi, Ristijärvi	FI1200502 Karhisensuo-Pyöreäsuo-Lokkisuo	SCI (lsl, vl)	n. 0,5 km
Sotkamo	FI1200604 Vuoriniemi	SCI (lsl, vl)	n. 1 km

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

SPA Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet

lsl luonnonuojelulaki, vl vesilaki, ml metsälaki, aes alue-ekologinen suunnitelma, rl rakennuslaki

Kajaanissa sijaitseva turvetuotantoalue on noin 0,5 km etäisyydellä Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura 2000 alueesta (FI1200800). Natura-alue on Kestilän kunnan puolella. Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet on laaja aapasoiden ja keitaiden muodostama kokonaisuus. Alueella on laajalti matalajänteisiä, suureksi osaksi hyvin vetisiä rimpinevoja. Keskiosassa on runsaasti avorimpiä. Paikoin on ruoppa- ja sammalpintaisia rimpä. Laiteilla on sara- ja kalvakkanevoja. Alueella on merkitystä erityisesti aapasuoluonnon ja linnuston suojelun kannalta. Arvokkaaseen linnustoon kuuluu

useita lintudirektiivin liitteen I lajeja, kuten esim. kaakkuri ja kuikka, jotka ovat Suomessa silmälläpidettäviä. Alueella pesii lisäksi uhanalaisia petolintuja, lokkeja ja vesilintuja.

Kajaanissa sijaitseva turvetuotantoalue on noin kilometrin etäällä Talaskankaan Natura-alueesta (GI1200901). Talaskankaan metsä- ja suoalue sijaitsee Sonkajärven, Vieremän ja Kajaanin kuntien alueella. Aluetta luonnehtivat kangasmaiden valoisat vanhat metsiköt, tiheät kuusivaltaiset sekametsät, puustoiset rämeet ja avonevat. Suurin osa alueen metsäpinta-alasta on tuoretta kangasmetsää. Suurimmat kangasmaakuviot ovat Talaskangas ja Heinosenaho. Lehtipuita, etenkin koivua on metsissä runsaasti, Sopenmäen alueen eräissä osissa on merkittävässä määrin ikääntyviä haapoja. Kokonaispinta-alasta puolet on suota. Vuolijoen puoleinen laajennusalue (617 ha): Alue koostuu aapasuojuuteista ja näiden välisistä metsäselänneistä ja -saarekkeista. Suurin osa kangasmetsien alasta on käsiteltyä talousmetsää, mutta siellä täällä on säilynyt myös lahoppuustoisia vanhan luonnonmetsän saarekkeita.

Toinen Kajaanissa oleva turvetuotantoalue on noin kilometrin etäisyydellä Sonkajärvellä sijaitsevasta Taivsuon Natura 2000-alueesta (FI0600060). Tavisuo on kokonaisuutena erittäin edustava aapasuo, jolla on paljon sellaisia elementtejä, joita muilla suoeläimillä on vähän. Aapasuon laaja keskiosa on mesotrofista rimpinevaa. Suon eteläosassa on erillinen iso mesotrofinen saraneva, jossa luhtaisuuden indikaattoreita on runsaasti. Alueen länsiosassa vallitsevat luhtanevat ja luhtaiset nevakorvet sekä ruoho- ja heinäkorvet. Paikoin on vetistä sara- ja ruoholuhtaa.

Kolmas Kajaanissa oleva turvetuotantoalue on noin kilometrin etäisyydellä Kiiskisen ja Varissuon Natura-alueesta (FI1200100). Kiiskinen ja Varissuon kaksiosainen rajausta käsittää Varissuon ja siitä 0,5 - 1 km koilliseen sijaitsevan Kiiskisen, jotka ovat edustavia Pohjanmaan aapasoita. Soiden keskiosissa vallitsevat karut kalvakka- ja rimpinevat. Varissuon lounaissivulla on myös mesotrofista saranevaa ja ojan latvoilla laajoja avorimpiä. Soiden reunoilla on karuja rämeitä, jotka on suureksi osaksi ojitettu. Etenkin Varissuo on linnustoltaan monipuolinen suo, jossa varsinkin varpuslintuja ja kahlaajia esiintyy runsaasti.

Neljäs Kajaanissa sijaitseva turvetuotantoalue on noin 1 km etäisyydellä Karppisensuo- Salinsuo – Joutensuon Natura-alueesta (FI1200922). Natura-alue on Pohjanmaan vyöhykkeeseen kuuluva aapasuo. Tien länsipuoleisella Karppisensuolla on lyhytkortista nevaa, Salinsuolla astetta rehevämpää saranevaa. Laitteiden rämeet ovat vähäpuustoisia, karuja tupasvilla- ja isovarpurämeitä. Kivennäismaat ovat pieniä saarekkeita. Joutensuo on erittäin vetinen; perustyyppinä on mesotrofinen rimpineva. Laitteilla on välipintaisia saranevoja. Joutensaaren ympärillä on nevakorpiä sekä metsäkorte- ja muurainkorpiä. Myös ruoho- ja heinäkorpiä on paljon. Alueella pesivään linnustoon kuuluvat mm. joutsen, kuikka, kurki, sinisuohaukka, kapustarinta ja liro. Alueen kuvauksessa on todettu, että Natura-alueen läheisyydessä tai rajanaapurina on turvetuotannossa oleva tai siihen tarkoitukseen hankittu ja myöhemmin tuotantoon tuleva suoalue. Natura-alueen sijainti ei sinänsä estä

turvetuotannon harjoittamista ko. tuotantoalueella. Suojelun kannalta riittävän tehokkaasti käsitellyt kuivatusvedet voidaan johtaa turvetuotantoalueelta myös Natura 2000 -verkostoon kuuluvalle alueelle.

Hyrnsalmella sijaitseva turvetuotantoalue on noin 0,5 km etäisyydellä Kitkansuon Natura-alueesta. Kitkansuon alue koostuu metsien ja soiden vaihtelusta. Metsät ovat pääsääntöisesti vanhoja mäntyvaltaisia ja sekametsiä. Suot ovat luonnontilaisia nevoja, rämeitä ja lettoja, joilla on runsas kasvi- ja eläinmaailma. Paikoin suot laskeutuvat rinnesoiksi ja antavat lisää vaihtelua alueelle. Kulttuurihistoriallista arvoa alueelle antaa Karkkuvaarassa oleva isonvihan aikainen rauniokenttä.

Ristijärvellä sijaitseva turvetuotantoalue on noin 0,5 km etäisyydellä Karhisensuo-Pyöreäsuu-Lokkisuon Natura-alueesta (FI1200502). Natura-alue on aapasuo, jossa raja-alue on kaksiosainen. Keskiosat ovat märkiä karuja rimpinevoja, rimpiljännerakenne kehittynyt. Hyvä lintusuo. Alueen kuvauksessa on todettu, että Natura-alueen läheisyydessä tai rajanaapurina on turvetuotannossa oleva tai siihen tarkoitukseen hankittu ja myöhemmin tuotantoon tuleva suoalue. Natura-alueen sijainti ei sinänsä estä turvetuotannon harjoittamista ko. tuotantoalueella. Suojelun kannalta riittävän tehokkaasti käsitellyt kuivatusvedet voidaan johtaa turvetuotantoalueelta myös Natura 2000 -verkostoon kuuluvalle alueelle.

Sotkamossa sijaitseva Vuoriniemen Natura-alue (FI1200604) on noin 0,5 km etäisyydellä turvetuotantoalueesta. Vuoriniemen kohde muodostuu kahdesta lähekkäisestä osa-alueesta. Kalliolampea ympäröivällä lettorämeellä on luontodirektiivin II-liitteessä mainitun lajin esiintymä sekä muuta uhanalaista lajistoa. Rantakallioilla on tunturikiviyrtingin esiintymä, sekä runsaasti Kainuussa uhanalaisia sammalia. Kalliolammen ympäristössä on lettorämettä, Kainuussa erittäin uhanalaisen kalliokielen sekä luontodirektiivin liitteessä II mainitun lajin esiintymä. Lisäksi alueella on Kainuussa harvinainen, silmälläpidettävä sammallaji. Vuoriniemen rannassa esiintyy kalkkikallioseinämällä Kainuussa vaarantuneen tunturikiviyrtingin kasvupaikka sekä runsaasti Kainuussa uhanalaisia sammallajeja.

Johtopäätös: Turvetuotantoalueet eivät heikennä Natura 2000 -alueiden luontoarvoja. Turvetuotannon harjoittaminen on luvanvaraista toimintaa ja edellyttää, että turvetuotannon lupaehdot täyttyvät Natura 2000 -alueille annettu suunnittelumääräys osaltaan ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja se turvaa Natura-alueiden suojeluarvojen säilymistä.

Turvetuotantoon sovelutuvat alueet tu-1

Merkinnällä osoitetaan tärkeät turvetuotantoon sovelutuvat suoalueet, joiden luonnontilaisuusluokka on 0 tai 1 ja joiden osalta on tutkittu, että muut maankäyttötarpeet eivät ole esteenä turvetuotannolle. Alle 100 ha alueet on osoitettu kohdemerkinnällä. Taulukkoon 9. on koottu turvetuotantoon sovelutuvat tu-1 alueet, joiden etäisyys Natura 2000 -verkoston alueista on alle 1 kilometri.

Taulukko 9. Turvetuotantoon soveltuvat tu-1 alueet (kohdemerkintä ja osa-aluemerkintä) ja niiden etäisyys Natura 2000-verkoston alueista.

Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys EO ja Natura 2000 alueen välillä
Hyrnsalmi	FI1200053 Kittkansuo	SCI (Isl, vl)	n. 0,5 km
Hyrnsalmi	FI1200054 Joutensuon-Mustosensuon alue, Myllykoski ja Hiidenkirkko	SCI (Isl, vl)	n. 0,5 km
	FI1201001 Käärmelammen letto	SCI (Isl)	n. 3 km
Hyrnsalmi	FI1200051 Julmasuo	SCI (Isl, vl)	n. 0,5 km
Kajaani	FI0600060 Tavisuo (Sonkajärvi)	SCI (Isl)	n. 0,5 km
Ristijärvi	FI1200511 Kalliolampi-Pitämävaara	SCI (Isl, vl)	n. 0,5 km

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

SPA Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet

Lsl luonnonsuojelulaki, vl vesilaki, ml metsälaki, aes alue-ekologinen suunnitelma, rl rakennuslaki

Hyrnsalmella sijaitseva turvetuotantoon soveltuva alue on noin 0,5 km etäisyydellä Kittkansuon Natura-alueesta (FI1200053). Kittkansuon alue koostuu metsien ja soiden vaihtelusta. Metsät ovat pääsääntöisesti vanhoja mäntyvaltaisia ja sekametsiä. Suot ovat luonnontilaisia nevoja, rämeitä ja lettoja, joilla on runsas kasvi- ja eläinmaailma. Paikoin suot laskeutuvat rinnesoiksi ja antavat lisää vaihtelua alueelle. Kulttuurihistoriallista arvoa alueelle antaa Karkkuvaarassa oleva isonvihan aikainen rauniokenttä.

Toinen Hyrnsalmella sijaitseva turvetuotantoon soveltuva alue on noin 0,5 km etäisyydellä Joutensuon - Mustosensuon Natura-alueesta (FI1200054). Tämä soidensuojelualue käsittää harjuja ja niiden välisiä soita, jotka laajemmin kuuluvat Kainuun aapasoiden suoyhdistymätyyppivyöhykkeeseen. Hakojoessa sijaitsevan Myllykosken rannoilla sijaitsee rehevää suurruoho- ja suursaniaisvaltaista lehtoa, sekä koivuluhtaa. Jokea seuraa kapea lehto/suovyöhyke, minkä ulkopuolella on puolukka-mustikkatyyppin metsää. Alue on luonnontilainen ja lajistossa tavataan uhanalaisia myyränporrasta(V) ja lehtomataraa (-/S). Paikalla kasvaa myös uhanalaisia sammalia. Puusto on luonnontilaista ja sulkeutunutta. Alueella on lähde. Myllykoskessa on vanhan myllyn rauniot ja joen etelärannalla on merkkejä majava-asutuksesta. Hiidenkirkko on noin kolmesataa metriä pitkä, komea ja karu rotko. Turvetuotantoon soveltuva alue on noin 3 km etäisyydellä Käärmelammen lettoalueesta (FI1201001). Käärmelammen letto on luontotyyppin suojelun kannalta erittäin merkittävä. Luontodirektiivin lajeista alueella kasvavat lettorikko (*Saxifraga hirculus*) ja kiiltosirppisammal (*Drepanocladus vernicosus*).

Kolmas Hyrnsalmella sijaitseva turvetuotantoon soveltuva alue on noin 0,5 km etäisyydellä Julmasuon Natura-alueesta (FI1200051). Julmasuo käsittää soidensuojelualueen ja muutamia pystyssä olevia vanhan metsän saarekkeita sen ympärillä. Alueella on runsaasti erilaisia metsätyyppejä. Alueen kuvauksessa on todettu, että Natura-alueen läheisyydessä tai rajanaapurina on turvetuotannossa oleva tai siihen tarkoitukseen hankittu ja myöhemmin tuotantoon tuleva suoalue. Natura-alueen sijainti ei sinänsä estä turvetuotannon harjoittamista ko. tuotantoalueella. Suojelun kannalta riittävän tehokkaasti käsitellyt kuivatusvedet voidaan johtaa tuvetuotantoalueelta myös Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella.

Kajaanin eteläosassa sijaitseva turvetuotantoon soveltuva alue on lähellä Sonkajärven kunnan rajaa. Sonkajärven kunnan puolella sijaitseva Tavisuon Natura-alue (FI0600060) on noin 0,5 km etäisyydellä turvetuotantoon soveltuvalta alueelta. Tavisuo on kokonaisuutena erittäin edustava aapasuo, jolla on paljon sellaisia elementtejä, joita muilla suoeläimillä on vähän.

Ristijärvellä sijaitseva turvetuotantoon soveltuva alue on noin 0,5 km etäisyydellä Kalliojärvi-Pitämävaaran Natura-alueesta (FI1200511). Kalliojärvi - Pitämävaara on rajaukseltaan kaksiosainen vanhan metsän alue, johon kuuluu myös aapasuoloontoa. Alueella on merkitystä vanhojen metsien, näihin liittyvän luonnontilaisten soiden ja pienvesien suojelun kannalta.

Johtopäätös: Turvetuotantoon soveltuvat alueet eivät heikennä Natura 2000 –alueiden luontoarvoja. Turvetuotannon harjoittaminen on luvanvaraista toimintaa ja edellyttää, että turvetuotannon lupaehdot täyttyvät. Natura 2000 –alueille annettu suunnittelumääräys osaltaan ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Turvetuotantoon soveltuva alue tu-2

Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoon teknisesti soveltuvat suoalueet, joiden luonnontilaisuusluokka on 2 tai joiden osalta turvetuotannon käynnistäminen edellyttää aluekohtaisia lisäselvityksiä. Taulukkoon 10. on koottu turvetuotantoon soveltuvat tu-2 alueet, joiden etäisyys Natura 2000 –verkoston alueista on alle 1 kilometri.

Taulukko 10. Turvetuotantoon soveltuvat tu-2 alueet (kohdemerkintä ja osa-aluemerkintä) ja niiden etäisyys Natura 2000-verkoston alueista.

Kunta	Natura-alueet	Aluetyyppi (suojeluperuste)	Lyhin etäisyys EO ja Natura 2000 alueen välillä
Kajaani	FI1200902 Pöntönsuo	SCI (lsl)	n. 1 km
Kajaani	FI1104406 Mäykänaho (Pyhäntä)	SCI (lsl)	n. 0,5 km

SCI Sites of Community Importance, luontodirektiivin perusteella suojeltava alue (direktiivi 92/43/ETY)

SPA Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelealueet

lsl luonnonsuojelulaki, vl vesilaki, ml metsälaki, aes alue-ekologinen suunnitelma, rl rakennuslaki

Kajaanissa sijaitseva turvetuotantoon teknisesti soveltuva alue on noin kilometrin etäisyydellä Pöntönsuo on aarnimetsä- ja suoalueesta (FI1200902). Patjamäki kuuluu vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Aluetta hallitsee Pöntönsuo, joka on enimmäkseen karua rimpinevaa ja rämettä. Suo lienee linnustoltaan kohtalainen. Natura-alueen kuvauksessa on todettu, että Natura-alueen läheisyydessä tai rajanaapurina on turvetuotannossa oleva tai siihen tarkoitukseen hankittu ja myöhemmin tuotantoon tuleva suoalue. Natura-alueen sijainti ei sinänsä estä turvetuotannon harjoittamista ko. tuotantoalueella. Suojelun kannalta riittävän tehokkaasti käsitellyt kuivatusvedet voidaan johtaa turvetuotantoalueelta myös Natura 2000 - verkostoon kuuluvalla alueella.

Toinen Kajaanissa sijaitseva turvetuotantoon teknisesti soveltuva alue on lähellä Pyhännän rajaa. Turvetuotantoon teknisesti soveltuva alue on noin 0,5 km etäisyydellä Pyhännän kunnan puolella olevasta Mäykänahon Natura-alueesta (FI110406). Mäykänaho sisältyy vanhojen metsien

suojeluohjelmaan. Alue koostuu tuoreen kankaan metsistä, jotka rajoittuvat avohakkuisiin, taimikoihin ja osin ojitettuihin soihin. Kankaat ovat puolukka-mustikkatyypin metsiä. Alueen halki kulkee metsäautotie. Alueen metsät ovat arttunutta, ikääntyvää kuusikkoa, jossa nykyinen puusto on varsin luonnontilainen.

Johtopäätös: Turvetuotantoon teknisesti soveltuvat alueet eivät heikennä Natura 2000 –alueiden luontoarvoja. Turvetuotannon harjoittaminen on luvanvaraista toimintaa ja edellyttää, että turvetuotannon lupaehdot täyttyvät. Natura 2000 –alueille annettu suunnittelumääräys osaltaan ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Kainuun maakuntakaava 2030

Maakuntakaavaselostuksen
liitetaulukot ja -kartat

Kaavaluonnos 11.6.2018

**Kainuun liitto
2018**

Sisällys

Liitetaulukot	48
Liite 1. Maakuntakaavassa osoitettavat kylät (at)	48
Liite 2. Maakuntakaavan virkistysalueet (v)	49
Liite 3. Valtakunnallisen arvokkaat moreenimuodostumat, ge1	49
Liite 4. Valtakunnallisen arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat, ge2.....	50
Liite 5. Soidensuojelu, S-1 ja SL-1	51
Liite 6. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-alueet).....	53
Liite 7. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat.....	55
Liite 8. Valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue	55
Liite 9. Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue	57
Liite 10. Kaivokset tai kaivostoimintaan tarkoitettut alueet (EK, ek)	60
Liite 11. Maa-ainesten ottoalueet sekä kalliokiviaineiskohteet (EO)	60
Liite 12. Turvetuotanto (EO, tu-1 ja tu-2).....	61
Liitekartat.....	63
Kartta 1. Maakuntakaavan kehittämisperiaatemerkinnot	63
Kartta 2. Taajama- ja kyläverkosto.....	64
Kartta 3. Maakunnallisesti merkittävät ampumaradat	65
Kartta 4. Ulkoilureitit	66
Kartta 5. Moottorikelkkailureitit	67
Kartta 6. Valtakunnallisen harjijensuojeluohjelman alueet sekä arvokkaat harju- ja kallioalueet	68
Kartta 7. Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat (ge1) sekä tuuli- ja rantakerrostumat (ge2).....	69
Kartta 8. Luonnonsuojelu- ja suojelualueet.....	70
Kartta 9. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-alueet).....	71
Kartta 10. Kainuun tiedossa olevat muinaismuistokohteet	72
Kartta 11. Perinnemaisemat ja maiseman vaalimisen kannalta arvokkaat alueet.....	73
Kartta 12. Kainuun valtakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet ja alueet sekä rakennussuojelukohteet.....	74
Kartta 13. Maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet	75
Kartta 14. Sotahistoria.....	76
Kartta 15. Kaivokset ja kaivostoimintaan tarkoitettut alueet (EK, ek)	77
Kartta 16. Kalliokiviainesten ottoalueet	78
Kartta 17. Turvetuotanto valuma-alueittain sekä vesistön ekologinen tila 2016	79
Kartta 18. Poronhoidon kannalta tärkeät alueet.....	80
Kartta 19. Matkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet ja Natura-alueet.....	81

Liitetaulukot

Liite 1. Maakuntakaavassa osoitettavat kylät (at)

Maakuntakaavassa esitettävien kylien merkitsemisperusteet: (kriteerit eivät ole toisensa poissulkevia):

- Taajaman läheinen kylä (työssäkäyntialue)
- Asutukseltaan ja palvelujen saavutettavuudeltaan kehittyvä kylä (väestörakenne ja -määrä, liikenteellisesti edullinen sijainti)
- Vapaa-ajan ja matkailun kylä (esim. loma-asutus tai matkailuelinkeino)
- Alkutuotannon tai muiden elinkeinojen kannalta merkittävä kylä
- Poikkeuksellisen arvokas kyläalue (esim. valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja/tai arvokas luontokohde)

Kunta	Kylä	Merkitsemisperuste maakuntakaava 2030	Muutos
HYRYNSALMI	Moisiovaara	B	Ei muutosta
	Väisälä	C	Ei muutosta
KAJAANI	Hevossuo	A	Ei muutosta
	Jormua	B	Ei muutosta
	Kirkkoaho	A	Ei muutosta
	Koutaniemi-Vuoreslahti	B, C	Merkinnän siirto
	Mainua	B	Ei muutosta
	Vuottolahti	C	Ei muutosta
	Koski-Ounas	C	Ei muutosta
	Kuusiranta	A	Ei muutosta
	Ojanperä-Käkilahti	C	Ei muutosta
	Hietaperä	B	Ei muutosta
KUHMO	Härmänkylä	B	Ei muutosta
	Jyrkkä	C	Ei muutosta
	Jämäs	A	Ei muutosta
	Lentiira	B	Kylä-merk
	Niva	C	Ei muutosta
	Koskenmäki	B	Ei muutosta
	Kuhmonniemi	A	Ei muutosta
	Lentua	A, B	Ei muutosta
	Timoniemi	C, E	Perusteen täydennys
	Vartius	C	Ei muutosta
	Melalahti	C, E	Ei muutosta
	Mieslahti	C, E	Ei muutosta
	PUOLANKA	Askankylä	C, E
Joukokylä		B	Ei muutosta
Kotila		C	Ei muutosta
Suolijärvi		B, C	Ei muutosta
RISTIJÄRVI	Väyrylä	C	Ei muutosta
	Hiisijärvi	B, C	Ei muutosta
	Jokikylä	C	Ei muutosta
	Möttölänniemi-Karhulankylä	A	Kylä-merk
	Pyhätä	C	Ei muutosta
SOTKAMO	Uva	D	Ei muutosta
	Kaitainsalmi	A	Ei muutosta
	Kontinjoki	A, B	Ei muutosta
	Naapurinvaara	B, E	Ei muutosta
	Ontojoki	C	Ei muutosta
	Pohjavaara	B, E	Ei muutosta
	Soidinvaara	B, C	Ei muutosta
	Tipasoja-Pohjois-Tipas	C	Merkinnän siirto ja täydennys
SUOMUSSALMI	Tuhkakylä	B, C	Ei muutosta
	Ala-Vuokki	C	Ei muutosta
	Hossa	C, E	Ei muutosta
	Jumaliskylä	C	Ei muutosta
	Näljänkä	B	Ei muutosta
	Kiannaniemi	C	Ei muutosta
	Piispajärvi	B	Ei muutosta
	Pyhäkylä	C	Ei muutosta
	Saarikylä	C	Ei muutosta
	Vaaranniva	C	Ei muutosta

Muut maaseutualueet täydentävät ja tukevat maakuntakaavassa osoitettua kyläverkostoa.

Liite 2. Maakuntakaavan virkistysalueet (v)

(Täydentyä kaavaprosessin edetessä)

Liite 3. Valtakunnallisen arvokkaat moreenimuodostumat, ge1

Kohde	Muodostuma	Luokka
Hyrnsalmi		
1 Halmevaara	Drumliini	3
2 Huuhkajasärkän drumliinipari	Drumliini	3
Kajaani		
3 Lammaslamminkangas	Kumpumoreeni	4
4 Tulikangas-Iso Orikangas	Kumpumoreeni	4
Kuhmo		
5 Raatteenkangas-Matokangas	Kumpumoreeni	4
6 Löytöpuron kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	4
7 Jonkerin drumliiniparvi	Drumliini	4
8 Latvajärven drumliiniparvi	Drumliini	4
9 Heposuon kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	3
10 Iso-Valkeisen drumliiniparvi	Drumliini	4
11 Murtopuron kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	4
12 Sylväjänniemi	Drumliini	4
13 Latvalampien kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	3
14 Leväkangas	Kumpumoreeni	4
15 Paavonniemi	Drumliini	4
16 Myllyniemi-Keljottaja	Drumliini	4
17 Pirttivaara	Drumliini	4
18 Kangasvaaran drumliiniparvi	Drumliini	3
19 Puhakanvaara-Pieni Kurttovaara	Drumliini	3
20 Valkeiskankaan drumliiniparvi	Drumliini	2
Paltamo		
21 Petäjälahden kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	4
22 Tihilän-Putkonsaaren drumliiniparvi	Drumliini	4
Puolanka		
23 Kissakangas	Drumliini	3
24 Kulju	Kumpumoreeni	3
25 Pienen Koivujärven kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	4
26 Mustakangas	Kumpumoreeni	3
27 Saarikangas	Kumpumoreeni	4
Sotkamo		
28 Heinäjoen kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	3
29 Sikosärkkä	Kumpumoreeni	4
30 Vileikkökangas	Kumpumoreeni	4
31 Jokelaisenniemi-Pahkoniemi	Drumliini	4
32 Yrttipuron kumpu- ja reunamoreeni	Kumpumoreeni	4
33 Honkamäki-Keretterinvaara	Drumliini	3
Suomussalmi		
34 Kokkovaara	Drumliini	3
35 Kolkonpään kumpumoreeni- ja drumliinialue	Kumpumoreeni ja drumliini	4
36 Lampokangas	Drumliini	3
37 Kiviharju	Kumpumoreeni	2
38 Reikämaa-Jylkkyvaara	Kumpumoreeni	4
39 Jousisuon kumpumoreenialue	Kumpumoreeni	3

Liite 4. Valtakunnallisen arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat, ge2

Kohde	Muodostuma	Luokka
Hyrnsalmi		
1	Pikkaraisenkangas	Tuulikerrostuma
2	Mätäskangas-Hautakangas	Tuulikerrostuma
3	Mustasuonsärkät-Ahvenlamminkangas	Tuulikerrostuma
Kajaani		
4	Sivolanniemi-Koutakangas	Tuuli- ja rantakerrostuma
5	Isomäki-Pekonkangas	Tuulikerrostuma
6	Ärjänsaari	Tuuli- ja rantakerrostuma
Kuhmo		
7	Roukonkangas-Kuikkakangas	Tuuli- ja rantakerrostuma
8	Hukankangas	Tuulikerrostuma
9	Huuhilovaara	Rantakerrostuma
10	Isovaara	Tuulikerrostuma
Paltamo		
11	Kokkoharju	Tuulikerrostuma
12	Heinikangas*	Tuulikerrostuma
13	Kalettomanlammenkangas	Tuulikerrostuma
14	Vasikkakangas-Kylmänpuronkangas	Tuulikerrostuma
Puolanka		
15	Iso Palovaara	Tuuli- ja rantakerrostuma
16	Polvienkangas	Tuulikerrostuma
17	Heinäjärven dyynit	Tuulikerrostuma
18	Kettuharju-Löytökangas	Tuuli- ja rantakerrostuma
19	Pitämäkangas	Rantakerrostuma
20	Kulju	Rantakerrostuma
21	Kiiskisvaara	Rantakerrostuma
Ristijärvi		
22	Halkokangas-Riihikangas**	Tuulikerrostuma
23	Hiisijärven hiekat-Rentaalinkukkula	Tuuli- ja rantakerrostuma
24	Laahtakangas	Tuulikerrostuma
25	Vatikangas***	Tuulikerrostuma
26	Patamankangas	Tuulikerrostuma
Sotkamo		
27	Sumsankangas	Tuulikerrostuma
28	Kirkkokangas	Tuulikerrostuma
29	Honkalamminkangas	Tuulikerrostuma
30	Kolmisopenlammen-Murtojoen dyynit	Tuulikerrostuma
31	Törmänkangas	Tuulikerrostuma
32	Isomäki	Tuulikerrostuma
33	Hiukka	Rantakerrostuma
34	Rönnynkangas	Tuulikerrostuma
35	Simanainen-Kukkokangas****	Tuulikerrostuma
36	Launosensuo-Soidinkankaan dyynit	Tuulikerrostuma
37	Kurkikangas-Parakkikangas	Tuulikerrostuma
Suomussalmi		
38	Haapokangas	Tuulikerrostuma
39	Niskakangas-Karhuselkä	Tuulikerrostuma
40	Kellojoensärkät	Tuulikerrostuma
41	Kalmosärkkä-Lamosärkkä	Tuulikerrostuma
42	Luhtalamminsärkkä	Tuulikerrostuma
43	Pölykangas	Tuulikerrostuma
44	Pitkänkangas	Tuulikerrostuma
* Kohde sijaitsee Paltamon ja Ristijärven kuntien alueella		
** Kohde sijaitsee Ristijärven ja Sotkamon kuntien alueella		
*** Kohde sijaitsee Ristijärven ja Hyrnsalmen kuntien alueella		
**** Kohde sijaitsee Sotkamon, Paltamon ja Kajaanin kuntien alueella		

Liite 5. Soidensuojelu, S-1 ja SL-1

Luonnonsuojelulla soidensuojelualueiksi perustettavat lakisääteisesti suojeltujen soidensuojelun täydennysehdotuksen valtionmaan kohteet (SL-1)

Aluekokonaisuus	Kunta	Ala ha	Erillisten alueiden lukumäärä, kpl
Ryöttisuo	Hyrnsalmi, Suomussalmi	236	10
Kajaani	Joutensuo	248	1
Petäjäjärvi-Joutenjoki	Kajaani	33	7
Raatesuo-Kilpelänsuo	Kuhmo	39	2
Surmansuo	Kuhmo	246	2
Sippikorpi	Puolanka	9	1
Teerisuo	Ristijärvi, Kuhmo	208	3
Haasiasuo	Sotkamo	36	3
Honkajärven-Jysmänjärven alueen suot	Sotkamo	32	2
Isosuo-Särkänlatvansuo	Suomussalmi	101	3
Kivisuo ympäristöineen	Suomussalmi	365	2
Latvasuo-Huotarinsuo	Suomussalmi	78	2
Pahkosuo-Paisesuo	Suomussalmi	193	1
Rautasuo	Suomussalmi	22	1

Metsähallituksen pysyvällä päätöksellä suojellut soidensuojelun täydennysehdotuksen valtionmaan kohteet (S-1)

Aluekokonaisuus	Kunta	Ala ha	Erillisten alueiden lukumäärä, kpl
Akonsuo-Karhusuo	Hyrnsalmi, Puolanka	190	19
Pieni Makkaravaara	Hyrnsalmi	237	7
Ryöttisuo	Hyrnsalmi, Kuhmo	19	3
Häntälähteensuo-Iso Sikosuo-Hongistonsuo	Kajaani	130	7
Kivisuo-Kokkosuo	Kajaani	21	2
Petäjäjärvi-Joutenjoki	Kajaani	7	1
Petäjäsuo-Roninsuo-Heinisuo-Pirkonsuo	Kajaani	26	14
Karhuvaara-Kaihlalampi	Kuhmo	93	4
Kylmäkangas-Rajalampi	Kuhmo	142	2
Raatesuo-Kilpelänsuo	Kuhmo	83	14
Haikossuo	Puolanka	42	7
Iso Nuottivaara	Puolanka	31	1
Katajasuo-Pitkäsuo	Puolanka	320	9
Kapustapuro	Puolanka	11	4
Lakisuo-Raatosuo	Puolanka	57	5
Roninniitty-Paljakkasuo-Hukkasuo	Puolanka	41	6
Ruuna-aho-Väljänjoensuo	Puolanka	279	18
Saunasuo	Puolanka	79	2
Sippikorpi	Puolanka	144	10
Suojoenkangas	Puolanka	135	14
Ruosteikonsuo-Mammosuo-Vääränlammit	Ristijärvi	214	4
Heinäjoki-Kieriänsärkänsuot	Sotkamo, Kuhmo	270	16
Joutensuo-Joutenjoki-Mustinsuo	Sotkamo	29	4
Liehunjoki-Valkealampi-Kurkilampi-Lakkalampi	Sotkamo	155	8
Luirunsuo-Välilammin-vaara-Leililamminvaaransuot	Sotkamo	216	6
Salmisen ympäristön suot	Sotkamo	94	5
Talassuo-Liehunjoki	Sotkamo	251	1
Isosuo-Särkänlatvansuo	Suomussalmi	303	4
Jäkäläsuo	Suomussalmi	212	3
Karhusuo-Alakoskensuo	Suomussalmi	483	13
Latvasuo-Huotarinsuo	Suomussalmi	51	1
Rautasuo	Suomussalmi	293	8

Lähde: SYKE:n Latauspalvelu LAPIO 23.2.2018.

HUOM! Pinta-alaltaan alle 5 hehtaarin aluekokonaisuuteen kuuluvia erillisiä yksittäisiä alueita ei osoiteta kaavakartalla. Selkeästi erillään aluekokonaisuuden aluevarauksena osoitetusta alueesta sijaitsevat yksittäiset pinta-alaltaan 5-20 ha alueet osoitetaan kaavakartalla kohdemerkinnällä SL-1 tai S-1. Muut pinta-alaltaan 5-20 ha alueet osoitetaan aluevarauksena SL-1 tai S-1.

Liite 6. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-alueet)

(kohteet osoitettu liitekartassa 9)

Lähde: Kainuun ELY-keskus & Kainuun liitto. (2016) Kainuun uhanalaisimmat lajit.

Kunta	Alue	Laji	Uhanalaisuusluokka	Erityisesti suojeltava laji *, LSL 47 §, Rajauspäätöstilanne
Hyrynsalmi				
	1 Mustakumpu	sammal *	CR	E rajauspäätöstä
	2 Käpynotko	sammal *	EN	E rajauspäätöstä
	3 Syrjäpuro	sammal *	EN	E rajauspäätöstä
	4 Vaaranrinna	sammal *	EN	On rajauspäätös
	5 Tamppikoski	sammal *	VU	E rajauspäätöstä
	6 Kivivaara	sammal *	VU	E rajauspäätöstä
	7 Paljakkajärvi	jäkälä *, sammal *	EN	E rajauspäätöstä
	8 Emäjoki	nilviäinen *	EN	E rajauspäätöstä
Kajaani				
	1 Mineraali	putkilokasvi *	EN	E rajauspäätöstä
	2 Kokkosuo	kääpä	EN	
	3 Keskusta	jäkälä *	EN	E rajauspäätöstä
	4 Korholanmäki	putkilokasvi	EN	
	5 Kotaniemi	putkilokasvi	VU, EN	E rajauspäätöstä
	6 Kajaani lentokenttä	perhonen *, pistiäinen *	CR, EN	E rajauspäätöstä
	7 Petäisenniska	pistiäinen	EN	
Kuhmo				
	1 Törisevänlampi	putkilokasvi *	CR	E rajauspäätöstä
	2 Häntävaara	sammal *	CR	E rajauspäätöstä
	3 Mustakallio	sammal	EN	
	4 Koljosenkalliot	sammal	EN	
	5 Matovaara	kääpä	EN	
	6 Paljakkavaara	kääpä	EN	
	7 Timoniemi	yhtäläissiiipinen	CR	
	8 Rajakangas	perhonen *, kovakuoriainen *, kääpä	EN, VU	E rajauspäätöstä
	9 Mustavaara	kovakuoriainen *	EN	E rajauspäätöstä
	10 Rajalampi	kovakuoriainen *, kääpä *	EN	E rajauspäätöstä
	11 Jauhovaara	kovakuoriainen *	VU	On rajauspäätös
	12 Sauna-aho	kovakuoriainen *	VU	E rajauspäätöstä
	13 Rajalampi	kovakuoriainen *, kääpä *		
Paltamo				
	1 Matokallio	putkilokasvi *, sammal	EN	On rajauspäätös
	2 Melalahti	putkilokasvi *, sammal *	EN, VU	E rajauspäätöstä
	3 Tietäväisenniemi	putkilokasvi	EN	
	4 Suvirinne	sammal *, putkilokasvi	EN	On rajauspäätös
	5 Särkinen	sammal *	EN	E rajauspäätöstä
	6 Kivesvaara	sammal *	EN	E rajauspäätöstä
	7 Teerivaara	kääpä	EN	
	8 Emäjoen sivujoki	nilviäinen *	EN	E rajauspäätöstä
Puolanka				
	1 Kapustajoki	putkilokasvi *	EN	On rajauspäätös
	2 Mustakumpu	sammal *	CR, EN	E rajauspäätöstä
	3 Repokallio	sammal *, sammal	EN	On rajauspäätös
	4 Kapustakallio	sammal *, sammal	EN	E rajauspäätöstä
	5 Kettukallio	kääpä	EN	
	6 Joukokylä	nilviäinen *	EN	E rajauspäätöstä
Ristijärvi				
	1 Iso Pyhäntä	putkilokasvi	EN	
	2 Emäjoen sivujoki	nilviäinen *	EN	E rajauspäätöstä
Sotkamo				
	1 Komula	putkilokasvi *	EN	E rajauspäätöstä
	2 Ohra-aho	putkilokasvi	EN	
	3 Räätäkangas	putkilokasvi	EN	
	4 Ontola-Tipasjoki	putkilokasvi	EN	
	5 Iso-Kohvori	sammal*	VU	On rajauspäätös
	6 Pieni Kattilalampi	kääpä *	EN	E rajauspäätöstä
	7 Iksenkangas	kääpä	EN	
	8 Niemilehto	kääpä	EN	
	9 Kellosärkkä	jäkälä *	EN	E rajauspäätöstä
	10 Räätäkangas	perhonen *	EN	E rajauspäätöstä
	11 Iso-Lehtolampi	kovakuoriainen *	EN	E rajauspäätöstä

Kunta	Alue	Laji	Uhanalaisuusluokka	Eryityisesti suojeltava laji *, LSL 47 §, Rajauspäätöstilanne
Suomussalmi				
	1 Saukko	putkilokasvi *	EN	Ei rajauspäätöstä
	2 Toskansuo	sammal *	EN	Ei rajauspäätöstä
	3 Ukonkaskenlammit	kääpä *	EN	On rajauspäätös
	4 Hiidenkirnu	kääpä *, kääpä	EN	On rajauspäätös
	5 Koistinvaara	kääpä *	EN	Ei rajauspäätöstä
	6 Korpjärvi	kääpä *, kääpä	EN	On rajauspäätös
	7 Kalliolammit	kääpä *	EN	On rajauspäätös
	8 Jokilehto	kääpä *	EN	Ei rajauspäätöstä
	9 Iso Kaupinvaara	kääpä *	EN	Ei rajauspäätöstä
	10 Korkealaisensärkkä	kääpä	EN	
	11 Pyssykangas	kääpä	EN	
	12 Hienkangas	kääpä	EN	
	13 Paljakkapuro	kääpä	EN	
	14 Harsuvaara	kääpä	EN	
	15 Simunavaara	kääpä	EN	
	16 Emäjoen sivujoki	nilviäinen *, kääpä	EN	Ei rajauspäätöstä
	17 Näljänkä	nilviäinen *	EN	Ei rajauspäätöstä

Kainuun maakuntakaavassa 2030 kumottavat luo-kohteet:

Kunta	Alue	Laji
Kajaani	1 Otanmäen altaat	lintualue
Kajaani	2 Särkijärvi S	putkilokasvi
Kuhmo	1 Honkavaara	kääpä
Kuhmo	2 Jauhovaara	kääpä, lintualue
Kuhmo	3 Jonkeri	kovakuoriainen
Kuhmo	4 Kivi-Kiekki	sammal
Kuhmo	5 Kotiniemi	putkilokasvi
Paltamo	1 Kiehimänvaara	sammal
Paltamo	2 Laajaniemi	putkilokasvi
Paltamo	3 Melalahden kansakoulu	putkilokasvi
Paltamo	4 Mineraali	putkilokasvi
Paltamo	5 Reetiniemi	putkilokasvi
Paltamo	6 Tiittolanvaara	putkilokasvi
Paltamo	7 Viilonkallio, Horkanlampi E	putkilokasvi
Puolanka	1 Heinisuo	lintualue
Puolanka	2 Kinkelin alue	lintualue
Puolanka	3 Kortessuo	lintualue
Puolanka	4 Leppäpuro	sammal
Puolanka	5 Ojasuo	putkilokasvi
Puolanka	6 Pirttisuo	lintualue
Puolanka	7 Polvensuo	lintualue
Puolanka	8 Ruunapuro	sammal
Ristijärvi	1 Murto	putkilokasvi
Sotkamo	1 Heinäpuro	kääpä
Sotkamo	2 Losonvaara E	kääpä
Sotkamo	3 Naulavaara	sammal
Sotkamo	4 Sammakkolampi	sammal
Suomussalmi	1 Hoikansuo	kääpä
Suomussalmi	2 Härkövaara	sammal
Suomussalmi	3 Kontionmurto	kääpä
Suomussalmi	4 Kurjenkorpi	putkilokasvi
Suomussalmi	5 Lososuo	lintualue
Suomussalmi	6 Luotoniemi	kääpä
Suomussalmi	7 Mikkolantie E	putkilokasvi
Suomussalmi	8 Murhisuo	putkilokasvi
Suomussalmi	9 Raatikanvaara	sammal
Suomussalmi	10 Simanankangas	kääpä
Suomussalmi	11 Ölkynvaara	kääpä

Liite 7. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat

(Täydentyä prosessin edetessä)

Liite 8. Valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue

*) Rakennus tai alue, joka osoitetaan mittakaavasta johtuen kohdemerkinnällä.

RKY 2009 -kohde	Suojelu	Muutos
Hyrynsalmi		
1 Hyrynsalmen kirkko*	Kirkkolaki	rajausmuutos
2 Hyrynsalmen rautatieasema *	Rautatiesopimus 1998	ei muutosta
3 Kainuun puromyllyt: Komulanköngäs *		uusi
4 Kainuun puromyllyt: Korkialehto *		uusi
5 Kaunislehdon talomuseo *		rajausmuutos
Kajaani		
1 Hoikankankaan kasarmialue		uusi
2 Kajaanin Kauppakadun funkistalot ja Raatihuoneentori *		rajausmuutos
3 Kajaanin keskustan kirkot *	Kajaanin kirkko, Kirkkolaki	rajausmuutos
4 Kajaanin rautatieasema *	Rautatiesopimus 1998	rajausmuutos
5 Kajaaninjoen historiallinen kokonaisuus		rajausmuutos
6 Murtomäen rautatieasema *	Rautatiesopimus 1998	uusi
7 Otanmäen kaivosyhdyskunta *		uusi
8 Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Koivukoski *		uusi
9 Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Ämmäkoski *		uusi
10 Paltaniemen kirkkotie ja kylä	Paltaniemen kirkko, Kirkkolaki	rajausmuutos
Kuhmo		
1 Kainuun puromyllyt: Juortana *		uusi
2 Kainuun puromyllyt: Kuusamonkoski *		uusi
3 Kainuun puromyllyt: Levävaara *		uusi
4 Kainuun puromyllyt: Niskankoski *		uusi
5 Kainuun puromyllyt: Vuonteenkoski *		uusi
6 Kainuun seitsemäs Kekkostie		uusi
7 Kainuun vienalaiskylät: Rimminkylä (Huosiusvaara ja Kiimavaara)		rajausmuutos
8 Karelianismin kohteet Kainuussa: Lapinsalmen pihapiiri *		uusi
9 Museosilta: Tervasalmen yksiaukkoinen betonisilta *		aluerajaus
10 Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Katerma *		uusi
11 Salpalinja: Jyrkänkosken kenttälainnoitteet *		uusi
12 Särkän kämppäkartano *		uusi
13 Talvisodan taistelupaikat: Saunajärven kannas sekä salpalinja: Saunajärven kenttälainnoitteet		sisältö täydentynyt
14 Tervanpolton muistomerkit: Iso-Palonen		uusi
15 Tervanpolton muistomerkit: Lentuankoski		rajausmuutos
16 Täyssinin rauhan rajakivet: Miinoankivi		uusi
17 Täyssinin rauhan rajakivet: Rajakankaan kivi		uusi
Paltamo		
1 Kainuun puromyllyt: Rinteen hierinmylly ja sauna *		uusi
2 Kivesjärven rautatieasema *	Rautatiesopimus 1998	ei muutosta
3 Kontiomäen rautatieasema *	Rautatiesopimus 1998	rajausmuutos
4 Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Leppikoski *		uusi
Puolanka		
1 Askanmäen kylä (ent. Askanmäen vaara-asutus)		rajausmuutos
2 Kainuun puromyllyt: Paasikosken hierinmylly ja myllylaavu *		uusi

3	Tiaisen kruununmetsätorppa *		uusi
Ristijärvi			
1	Kainuun puomyllyt: Karppalan turbiinimyllyn ja myllyladon kokonaisuus (Karppalan ja Virpelän pihapiirit) *		rajausmuutos
2	Museosilta: Möykkysenjoen silta *		aluerajaus
3	Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Seitenoikea *		uusi
4	Tervanpoltton muistomerkit: Hiisijärvi (ent. Hiisijärven kulttuurimaisema) *		rajausmuutos ja nimenmuutos
Sotkamo			
1	Kainuun puomyllyt: Huovilan turbiinimylly *		uusi
2	Kainuun puomyllyt: Lakhon hierinmylly *		uusi
3	Korvanniemen kylä (ent. Korvanniemen kulttuurimaisema)		rajausmuutos ja nimenmuutos
4	Naapurinvaaran kylä (ent. Naapurivaaran vaaraviljelysmaisema)		rajausmuutos ja nimenmuutos
5	Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Kallioinen *		uusi
6	Tervanpoltton muistomerkit: Sapsoranta (ent. Sapsoranta, rantaviljelysmaisema)		rajausmuutos ja nimenmuutos
7	Vuokatin rautatieasema *	Rautatiesopimus 1998	ei muutosta
Suomussalmi			
1	Kainuun puomyllyt: Kivijärven mylly *		uusi
2	Kainuun puomyllyt: Peurokosken mylly *		uusi
3	Kainuun puomyllyt: Rekelänvaaran mylly *		uusi
4	Kainuun puomyllyt: Runtin ratasmylly *		uusi
5	Kainuun vienalaiskylät: Hietajärvi, Kuikkalehto ja Kuivajärvi (ent. Hietajärven-Kuivajärven vienankarjalainen kulttuurimaisema)		rajausmuutos ja nimenmuutos
6	Kainuun vienalaiskylät: Murhijärvi *		uusi
7	Karelianismin kohteet Kainuussa: Turjanlinna		uusi
8	Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Aittokoski *		uusi
9	Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset: Ämmä *		uusi
10	Salpalinja: Purasjokilinjan kenttälinnoitteet		uusi
11	Suomussalmen kirkko *	Kirkkolaki	uusi
12	Talvisodan taistelupaikat: Raatteen tie *		ei muutosta
13	Täyssinän rauhan rajakivet: Sarvikivi		uusi

Lähde: www.rky.fi

Kainuun maakuntakaavassa 2020 valtakunnallisesti arvokkaana kulttuurihistoriallisena alueena osoitettu Pohjavaaran vaara-asutus kumotaan Kainuun maakuntakaavassa 2030 selvityksissä esille nousseiden tietojen perusteella.

Seuraavat Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitetut valtakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet tai alueet muuttuvat ja ne on osoitettu erilaisella merkinnöillä Kainuun maakuntakaavassa 2030 kaavan tarkistamisen yhteydessä:

Kohde	Muutos
Hyrnsalmi	
Moisiovaaran vaara-asutus	maak.maisema
Kajaani	
Vuolijoen kirkko	maak. kh.kohde
Saaresmäen kylä	maak. kh.kohde
Käkisaaren kannas ja kanava	maak. kh.kohde
Kuhmo	
Kuhmon kirkko ja Pajakkakoski	maak. kh.kohde
Timonniemi	maak.maisema

Paltamo	
Melalahden kylä ympäristöineen	maak. kh.kohde
Varisjoen mylly ja Taipaleen tila	maak. kh.kohde
Puolanka	
Aittokylän vaaraviljelysmaisema	maak.maisema
Suolijärven kulttuurimaisema	maak.maisema
Ristijärvi	
Ristijärven kirkko ja tapuli	maak. kh.kohde
Kivikylän vaara-asutus	maak.maisema ja maak. kh.kohde
Suomussalmi	
Perangan-Hossan reitti	maak.maisema
Juntusrannan rantaviljelysmaisema	maak.maisema

Maak.maisema = Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokas alue
Maak. kh.kohde = Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue

Liite 9. Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue

(Kohteet on esitetty liitekartalla x)

*) Perusteet: H = Historialliset perusteet, R = Rakennushistorialliset perusteet, M = Maisemalliset perusteet sekä I = Visuaalisuus sekä Identiteetti - ja symbolimerkitykset.

Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu keltaisella merkityt kohteet ja alueet. Muut kohteet ja alueet säilyvät Kainuun maakuntakaavan 2020:n mukaisina.

Hyrnsalmi			
Kohde	Peruste *)	Suojelutilanne	Muutos
1 Hyrnsalmen kunnantalo	R, I		ei muutosta
2 Hyrnsalmen sahan asuinalue	H, R, M		ei muutosta
3 Iskun talo	H, M		uusi
4 Iston koulun alue	H, R, M		ei muutosta
5 Johanin luhtiaitta	R		ei muutosta
6 Kiviö, metsänhoitajan virkatalo	H		ei muutosta
7 Käkiniemen kalamaja	H, M		sijaintikorjaus
8 Lietejoen rautatiesilta	R, M		ei muutosta
9 Löytöjoen tärpättitehdas	H, M		ei muutosta
10 Pienimäen pihapiiri	R, M		ei muutosta
11 Seo-huoltoasema	M		ei muutosta
12 Snellmannin kalamaja	H		ei muutosta
13 Taipaleen mylly, Luvankoski	H, R, M		ei muutosta
Kajaani			
Kohde	Peruste *)	Suojelutilanne	Muutos
1 Asemakatu (Sissilinna, Kainuun Museo, meijerikonttori)	H, R, M		aluerajaus
2 Haukilammen kämppä	H		ei muutosta
3 Kajaanin kaupungintalo ja kaupunginteatteri	H, R, M		aluerajaus
4 Kajaanin lentoaseman asuinalue	H, R, M		uusi
5 Kajaanin lyseo	H, R, M		aluerajaus
6 Kajaani Oy:n entinen pääkonttori, talonmiehen asunto ja kaupunkipuutalo -kokonaisuus	H, R, M		uusi
7 Keskuskoulun ja entisen Linnan lukion alue (ent. keskuskansakoulu, Itkumuuri ja Linnan lukio)	H, R, M		aluerajaus
8 Keskusurheilukentän katsomo	R, M		aluerajaus
9 Kirkkopuistojen alue	H, R, M		aluerajaus
10 Koutaniemen seuraintalo	H, M		ei muutosta
11 Käkisaaren kannas ja kanava	H, M		uusi
12 Lamminkatu, Purola	H, R, M		aluerajaus

13	Maijalan pihapiiri	R, M		ei muutosta
14	Nakertajan vanha koulu eli Vanahis	H, R, M		uusi
15	Parkinniemen telakka	H, R		uusi
16	Rajavartioston kasarmialue	H, R, M		aluerajaus
17	Rehjansaari	H, M		ei muutosta
18	Saaresmäen tie	H		uusi
19	Salmijärven sairaala-alue	R, M		aluerajaus
20	Seppälän maamieskoulu	H, R, M		uusi
21	Sivola–Tuomaalan arvokas maisema-alue	R, M		ei muutosta
22	Sokajärven huvila-alue	H, R, M		laajennus
23	Suksikatu	R, M		uusi
24	Uittoyhdistyksen entinen konttori	R, M		ei muutosta
25	Vanhan vesitornin ympäristö (ent. Kalliokatu ja vesitornin alue)	R, M		aluerajaus
26	Vuolijoen kirkko ja pappilat	R, M, I	Vuolijoen kirkko, Kirkkolaki	aluerajaus
27	Vuolijoen vanha terveystalo	H, R, M		ei muutosta
28	Ärjänsaari, Herrainniemi	H, R, M		uusi
29	Oulu-Kajaani vanhatie	H		ei muutosta
Kuhmo				
Kohde		Peruste*)	Suojelutilanne	Muutos
1	Elimyssalon erämaatalot, Latvavaara	H, R		ei muutosta
2	Elimyssalon erämaatalot, Levävaara	H, R		ei muutosta
3	Hotelli Kalevala	R, M, I		uusi
4	Ikolan pappila	H, R, M		uusi
5	Jauhovaara	H, M		uusi
6	Juminkeko	R		ei muutosta
7	Jämäksen vanha rajavartiosto	H, M		ei muutosta
8	Kuhmon kirjasto	R, M		ei muutosta
9	Kuhmon kirkko	H, R, M	Kirkkolaki	uusi
10	Kuhmon ortodoksikirkko	H		ei muutosta
11	Kuhmon paloasema	R, M		ei muutosta
12	Kuhmo-talo	R, M		ei muutosta
13	Kuikan kämppäkartano	H		ei muutosta
14	Pulkkilansalmen veneensiirtoraide	H, M		ei muutosta
15	Tuupalan museoalue	H, R, M		ei muutosta
16	Ylä-Vieksin Vesantalo	H		uusi
Paltamo				
Kohde		Peruste*)	Suojelutilanne	Muutos
1	Kainuun kirja- ja paperikauppa	H, R, M		uusi
2	Kontiomäen koulu ja kappeli	H, R, M		uusi
3	Melalahden kyläalue (ent. Melalahden työväentalo ja Pertinpiha)	R, M		aluerajaus
4	Paltamon kirkko ja pappila	H, R		rajausmuutos
5	Paltamon tsasouna	H, R		ei muutosta
6	Puutteenperän rautatieläisten asuinalue	H, R		uusi
7	Taipaleen tila ja Hakasuon mylly/Varisjoen mylly	H, R, M		uusi
8	Uittoyhdistyksen makasiini	H, M		ei muutosta
Puolanka				
Kohde		Peruste*)	Suojelutilanne	Muutos
1	Kukkula	H, R, M		ei muutosta
2	Lippolan Pahan Paavon aitta	H, R		ei muutosta
3	Nurmelan ja Pääkön kesänavetta	R, M		ei muutosta
4	Palkinkankaan metsätyökämpä	H		ei muutosta
5	Puolangan kirkko	H, R, M		ei muutosta
6	Taltan aitta, Joukokylä	R, M		ei muutosta
7	Vartiolan suojeluskuntatalo, Väyrylä	H, M		ei muutosta
Ristijärvi				
Kohde		Peruste*)	Suojelutilanne	Muutos
1	Jokikylän Kalliokosken silta	R, M		ei muutosta
2	Kivikylän vaara-asutus	R, M		uusi
3	Lähtevälän huvilasaari	R, M		uusi

4	Ristijärven kirkko, tapuli ja pappila	R, M	Ristijärven kirkko, Kirkkolaki	laajennus
5	Vaaranpään pihapiiri	R, M		ei muutosta
6	Vanha kansakoulu ja maamieskoulu	R, M		ei muutosta

Sotkamo

Kohde	Peruste*)	Suojelutilanne	Muutos
1	Aatoksen pappila	H, R, M	ei muutosta
2	Haapalanlahden kyläalue	R, M	ei muutosta
3	Hiekkahovi	R, M, I	uusi
4	Hiukanhovi (ent. Hotelli Tulikettu)	H, R	nimenmuutos
5	Hongikon pihapiiri	R, M	ei muutosta
6	Kainuun osuusmeijerin pääkonttori	R, M	uusi
7	Kaksi köyhää, Uhtua	R, M, H	uusi
8	Katinkullan vanhin alue	R, M, I	uusi
9	Kruunun viljamakasiini ja lainajvästö	H, R, M	ei muutosta
10	Metsäkoulu, Leivolankylä	R, I	uusi
11	Niemeläntien kokonaisuus	R, M	uusi
12	Nuasjärven huvilayhdyskunta, Alppilan huvila	H, R, M	nimenmuutos
13	Ontojoen kauppa ja makasiinit (ent. Ontojoen erottelu- ja niputuspaikka)	H, M	nimenmuutos
14	Riivalin kolmikerroksinen vilja-aitta	R	ei muutosta
15	Rinne (Jolma)	R, M, H	uusi
16	Ruokomäen luhtiaitta	R	ei muutosta
17	Rytilahden maja	R, M, I	ei muutosta
18	Salmelan koulualue	R, M	uusi
19	Siltasaaren asuinalue	R, M	ei muutosta
20	Sotkamon hautausmaan alue	R, M	uusi
21	Sotkamon kirkko	H, R, M	Kirkkolaki ei muutosta
22	Teboil huoltoasema ja poliisitalo	R, M	uusi
23	Tikkasen matkustajakoti	H, M	ei muutosta
24	Työväentalo, Torppa	H, M	uusi
25	Varpuniemen pappilan pihapiiri	H, R	ei muutosta
26	Vuokatin urheilupuiston urheilukenttä lähiympäristöineen	H, M	ei muutosta

Suomussalmi

Kohde	Peruste*)	Suojelutilanne	Muutos
1	Entinen kunnanlääkärin virkatalo (ent. Ämmänsaaren vanha lääkärintalo)	H, R	nimenmuutos
2	Hossan metsätyökämpät, Jatkonsalmi	H, M	uusi
3	Hossan metsätyökämpät, Lounatkoski	H, M	uusi
4	Hossan metsätyökämpät, Tolosenvirta	H, M	uusi
5	Jalonniemen matkailupalvelukeskus	R, M	uusi
6	Juntusrannan kyläalue	H, M, I	uusi
7	Kaartilan ruotsalaistalo	H, R	ei muutosta
8	Karhulanvaara, Suomussalmi-opisto	H, M	ei muutosta
9	Kettulan metsästysmaja	R	ei muutosta
10	Kurimon pihapiiri	H, R, M	ei muutosta
11	Kylänmäen kala-aitta	H, R	ei muutosta
12	Lapin tuulimylly	H, R	ei muutosta
13	Matkustajakoti Wanha Kaleva	H, M	ei muutosta
14	Pesiölinna	H, R	ei muutosta
15	Pupon tuulimylly	H, R	ei muutosta
16	Pyykkölänvaara	H, R, M	ei muutosta
17	Raatteen vanha vartioasema	H, R, M	ei muutosta
18	Rimpilän koulu	H, R, M	ei muutosta
19	Suomussalmen vanhan kunnantalon alue	H, R, M, I	aluerajaus
20	Takkilan tila	R, M	ei muutosta
21	Vuokin kirkko	R, M	ei muutosta
22	Ämmänsaaren tsasouna	R	ei muutosta
23	Jalonkosken möljät	M	ei muutosta

Kainuun maakuntakaavassa 2030 kumottavat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet tai alueet:

Kunta	Nimi
Kajaani	1 Huovilan pihapiiri, Käkisaari
Kajaani	2 Kainuun keskussairaala
Kajaani	3 Ärjänsaaren tervahaudat
Kuhmo	4 Kuusijoen uittorakenteet
Kuhmo	5 Tönölänharjun tervahaudat
Paltamo	6 Kainuun opiston alue, Mieslahti
Puolanka	7 Puokion vaara-asutus
Puolanka	8 Vanha meijeri
Suomussalmi	9 Huuhtiloma
Suomussalmi	10 Loukon mylly

Lähteet:

Kainuun liitto ja Kainuun ELY-keskus (2018) Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet, Kainuun liitto B:12

Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Kainuun liitto (2007) Vanha Oulu-Kajaani maantie, tieinventointi Utajärveltä Kajaaniin, Pohjois-Pohjanmaa B:40

Kainuun Museo (2006). Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet

Liite 10. Kaivokset tai kaivostoimintaan tarkoitetut alueet (EK, ek)

Kunta	Alue/kohde	Merkintä	Kaivoskivennäinen
Kajaani*	806 Jormua	ek	Talkki, nikkeli, magnesiitti
Kajaani*	5490 Tyynelä	ek	Talkki
Puolanka	KL2014:0004-01 Pihlaja KL2014:0004	ek	Kaoliini
Sotkamo	4551 Alanen ja 6323 Tyvisuo	EK**	Talkki
Sotkamo	1170 Lahnaslampi ja 2607B Punasuo	EK**	Talkki, nikkeli
Sotkamo	K8194 Taivalhopea	EK	Hopea, kulta, lyijy, sinkki
Suomussalmi	KL2011:0004-01 Kivikangas 4642 Kivikangas	EK**	Vuolukivi, dolomiitti
Suomussalmi	K7922 Peura-aho	ek	Kupari, nikkeli, platina
Suomussalmi	7014 Hietaharju	ek	Nikkeli, kupari, koboltti, platina, muut platinametallit

*Korjataan kaavaselostukseen virheellinen kuntamerkintä

**Osoitetaan maakuntakaavassa aluevarauksena

Liite 11. Maa-ainesten ottoalueet sekä kalliokiviaineiskohteet (EO)

Kainuun maakuntakaavassa 2030 osoitetut kalliokiviaineiskohteet (EO):

Kunta	Nimi
Hyrnsalmi	Honkavaara
Kajaani	Karankalahti

Kajaani	Malmisepeli
Kajaani	Mustalahti
Kajaani	Pekastinvaara
Kajaani	Rinneaho
Kajaani	Sarvivaara
Kuhmo	Honka-aho
Kuhmo	Tamma-aho
Paltamo	Hautarinteenkangas-Pierupenger
Puolanka	Isokakangas
Ristijärvi	Honkavaara
Sotkamo	Pelkolanvaara
Suomussalmi	Viitavaara

(Täydentyä prosessin edetessä)

Liite 12. Turvetuotanto (EO, tu-1 ja tu-2)

Kainuun maakuntakaavassa 2030 osoitetut turvetuotantoalueet EO:

Kunta	Suoalue	Pinta-ala (ha)
Hyrnsalmi	Kettusuo	35
Hyrnsalmi	Lehtosuo	67
Hyrnsalmi	Piesansuo	27
Kajaani	Hilkku-Partalansuo	19
Kajaani	Hirsisuo	73
Kajaani	Hoikansuo	42
Kajaani	Humpinsuo	158
Kajaani	Kivineva	49
Kajaani	Laakasuo (Suurisuo)	260
Kajaani	Lampsisuo	69
Kajaani	Lintusuo	51
Kajaani	Lintusuo	17
Kajaani	Lintusuo	26
Kajaani	Marjosuo-Säynäjäsuo	54
Kajaani	Suurisuo	143
Kajaani	Turverajala (Pihlajasuo)	42
Kajaani	Vaivaissuo	3
Kajaani	Vaivaissuo	30
Kajaani	Vaivaissuo	55
Kajaani	Väyryssuo	23
Kajaani	Väyryssuo	32
Kajaani	Väyryssuo	28
Paltamo	Laattaansuo	63
Paltamo	Likasuo	61
Ristijärvi	Lokkisuo	68
Ristijärvi	Raatosuo	13
Ristijärvi	Raatosuo	34
Sotkamo	Heposuo	125
Sotkamo	Jäkäläsuo	94
Sotkamo	Kurkisuo	78
Sotkamo	Naurissuo-Veneheitonsuo	79
Sotkamo	Varpusuo	62
Yhteensä		1980

Kainuun maakuntakaavassa 2030 osoitetut turvetuotantoon soveltuvat alueet tu-1 ja tu-2:

Turvetuotantoon soveltuvat alueet tu-1 (Kohdemerkintä)

Kunta	Nimi	Kaava-merkintä (ha)	Suon yli 1,5 metrin syvyisen alueen pinta-ala (ha)
Hyrnsalmi	Papusuo	73	59
Hyrnsalmi	Vaajasuo	81	70
Kajaani	Simakkasuo	59	75
Paltamo	Laattaansuo	79	59
Ristijärvi	Isosuo	54	30
Ristijärvi	Liejusuo	70	53
Ristijärvi	Lumisuo	84	52
Ristijärvi	Palosuo	93	107
Ristijärvi	Sikoräme	97	47
Sotkamo	Hevossuo	65	104
Sotkamo	Kissasuo	70	97
Sotkamo	Varpasuo	54	137
Yhteensä		879	890

Turvetuotantoon soveltuvat alueet tu-1 (Osa-aluemerkintä)

Kunta	Nimi	Kaava-merkintä (ha)	Suon yli 1,5 metrin syvyisen alueen pinta-ala (ha)
Hyrnsalmi	Hakosuo	161	178
Hyrnsalmi	Riekkisensuo	185	161
Kajaani	Lahnassuo	119	79
Kajaani	Pohjolansuo	107	92
Kajaani	Suovasuo	125	105
Paltamo	Heinisuo	233	182
Paltamo	Hukkalansuo	289	109
Paltamo	Likasuo	495	604
Paltamo	Matosuo-Likasuo	147	134
Sotkamo	Isosuo	227	131
Sotkamo	Teerisuo	100	136
Sotkamo	Vasikkasuo-Hietalahdensuo	110	123
Sotkamo	Ylä-Lementilänsuo	100	100
Yhteensä		2398	2134

Turvetuotantoon soveltuvat alueet tu-2 (Osa-aluemerkintä)

Kunta	Nimi	Kaava-merkintä (ha)	Suon yli 1,5 metrin syvyisen alueen pinta-ala (ha)
Hyrnsalmi	Kurkisuo	113	-
Kajaani	Iso-Junnonsuo	178	129
Kajaani	Laakasuo	138	-
Sotkamo	Pitämänsuo kompleksi	155	126
Yhteensä		584	

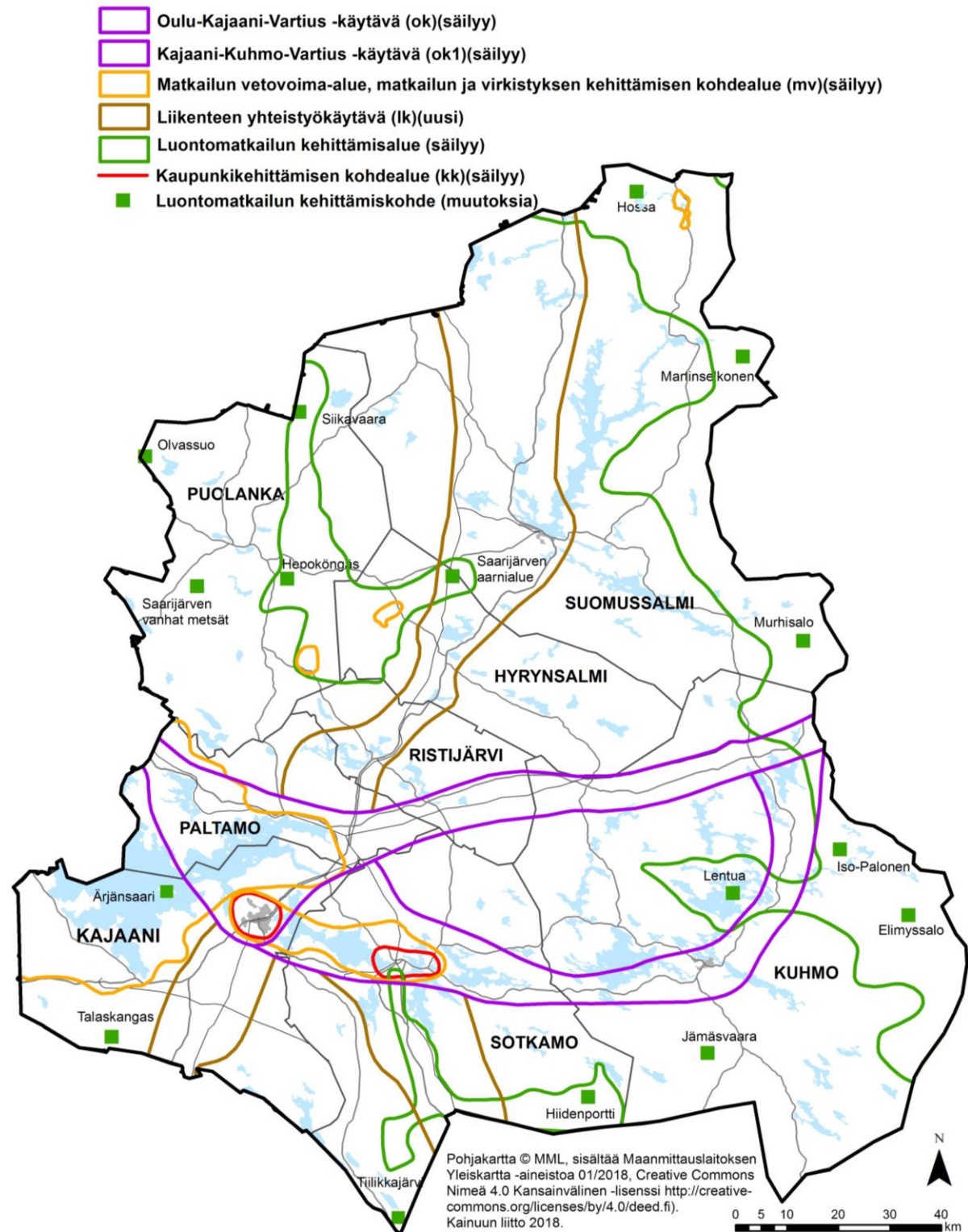
Turvetuotantoon soveltuvat alueet tu-2 (Kohdemerkintä)

Kunta	Nimi	Kaava-merkintä (ha)	Suon yli 1,5 metrin syvyisen alueen pinta-ala (ha)
Kajaani	Iso-Pajusuo	50	137

Liitekartat

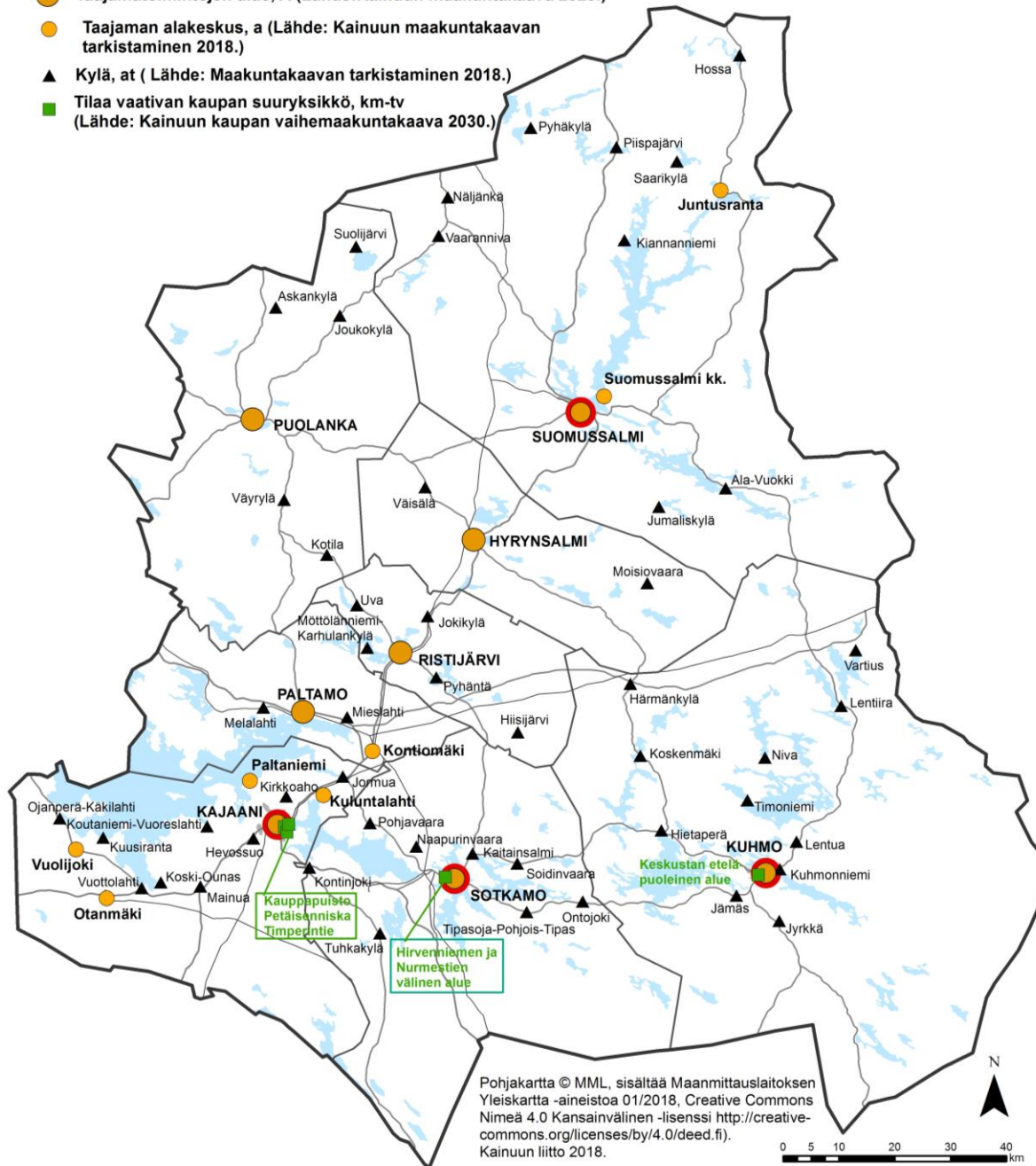
Kartta 1. Maakuntakaavan

kehittämisperiaattemerkinnät

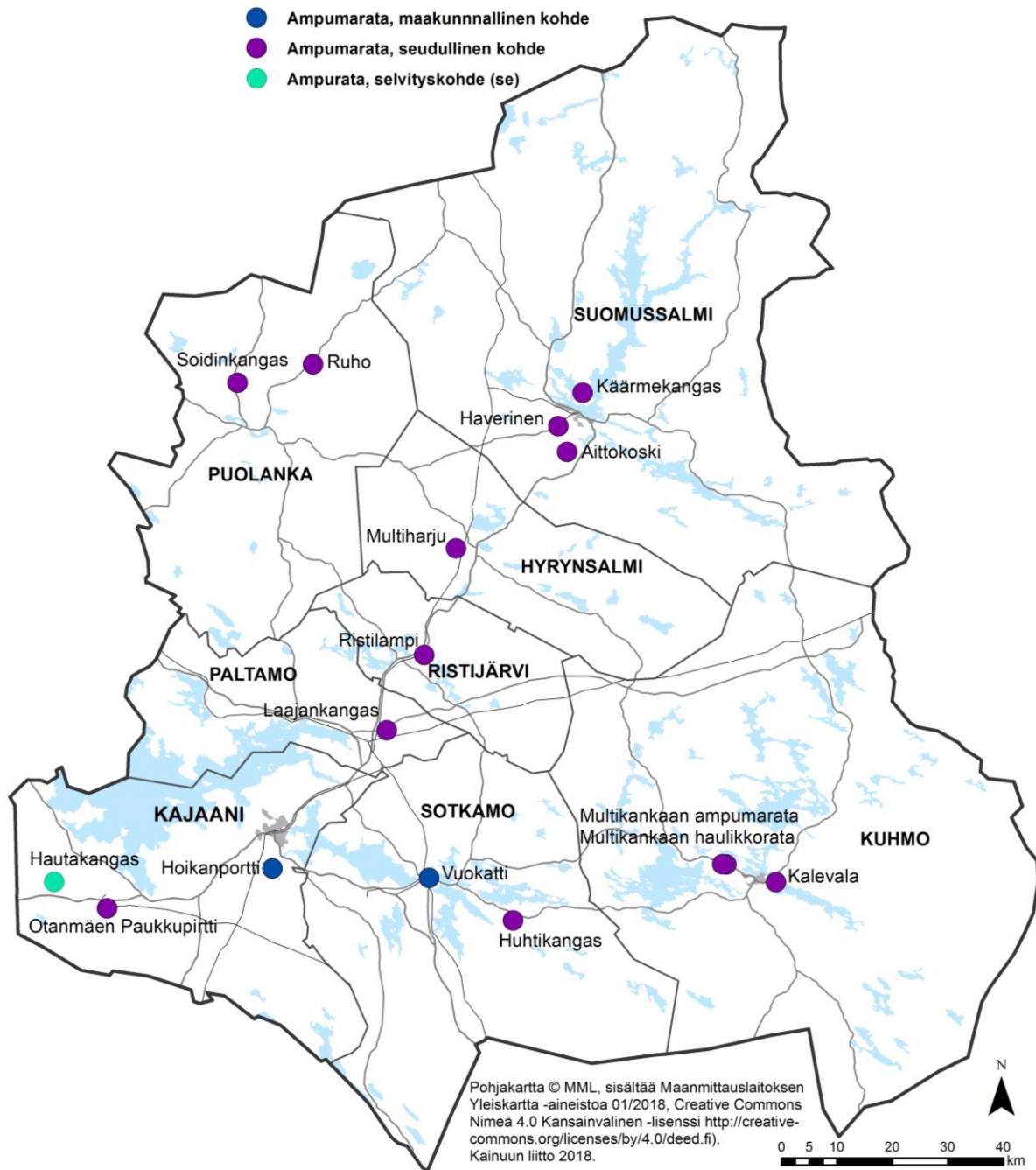

Kartta 2. Taajama- ja kyläverkosto

- Keskustatoimintojen alue, C (Lähde: Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava 2030.)
- Taajamatoimintojen alue, A (Lähde: Kainuun maakuntakaava 2020.)
- Taajaman alakeskus, a (Lähde: Kainuun maakuntakaavan tarkistaminen 2018.)
- ▲ Kylä, at (Lähde: Maakuntakaavan tarkistaminen 2018.)
- Tilaa vaativan kaupan suuryksikkö, km-tv (Lähde: Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava 2030.)

Kartta 3. Maakunnallisesti merkittävät ampumaradat

Kartta 4. Ulkoilureitit

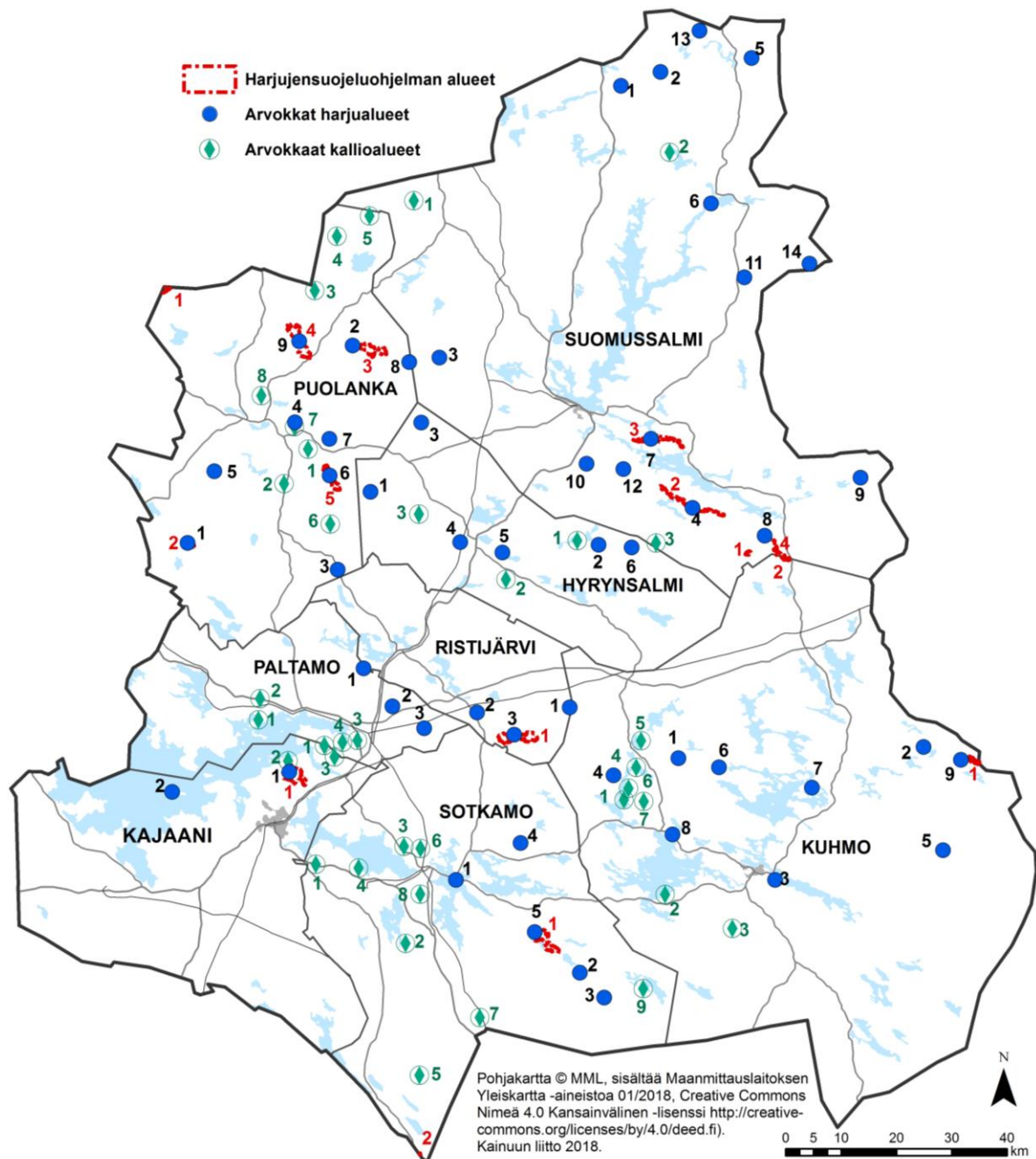

Kartta 5. Moottorikelkkailureitit

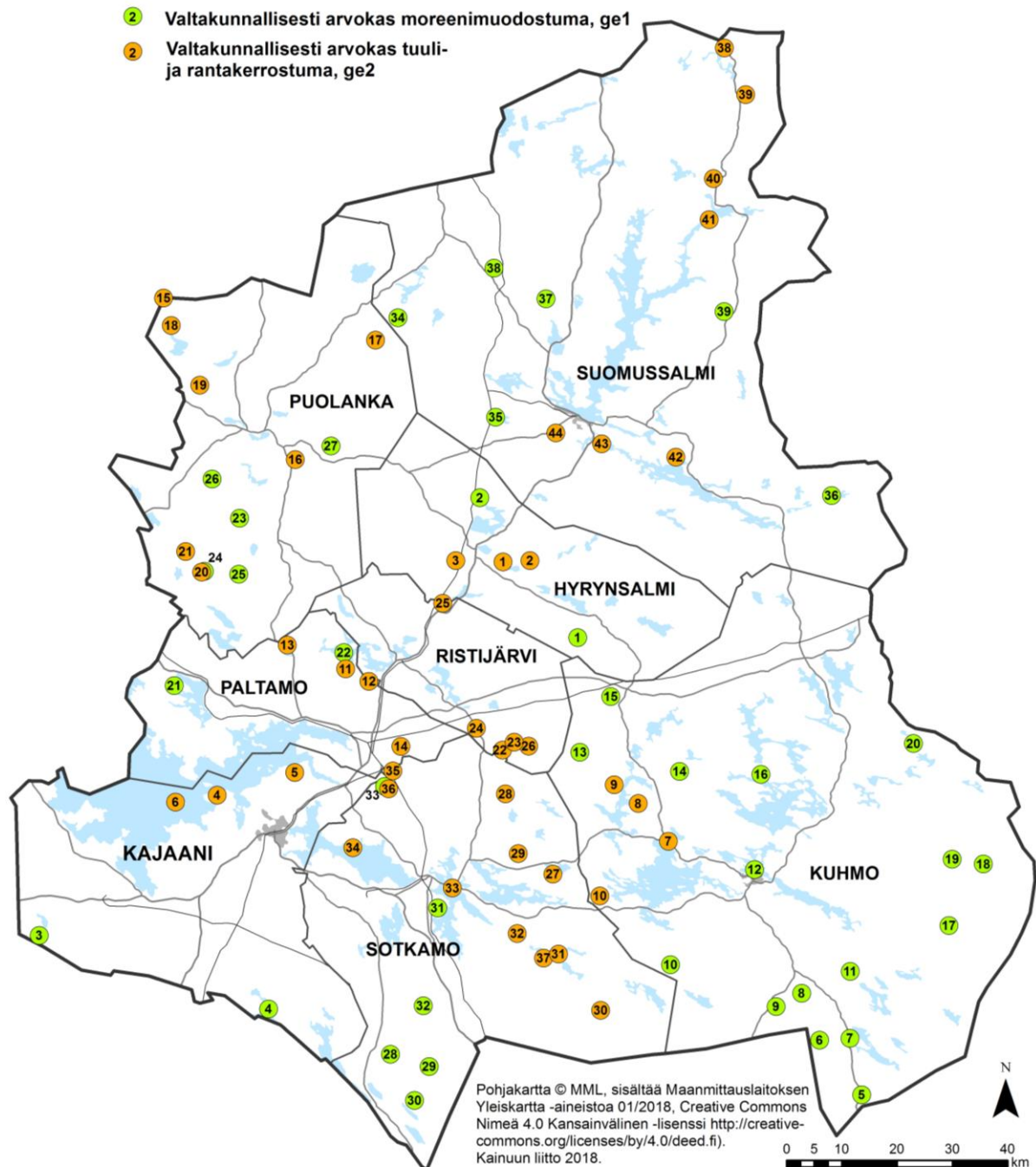

Kartta 6. Valtakunnallisen harjijensuojeluohjelman alueet sekä arvokkaat harju- ja kallioalueet

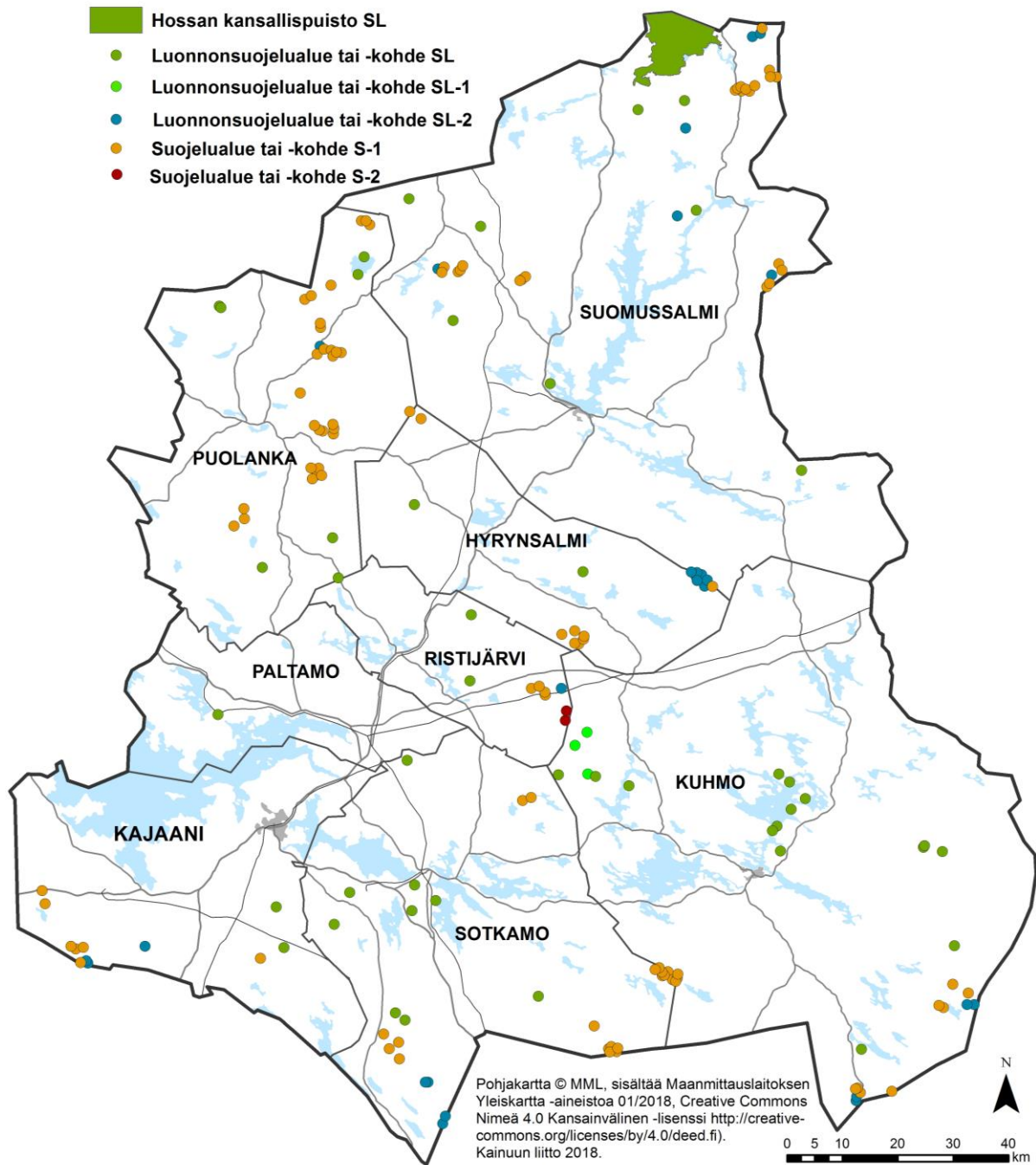
Säilyy Kainuun maakuntakaavan 2020 mukaisina. Ei muutoksia maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä.

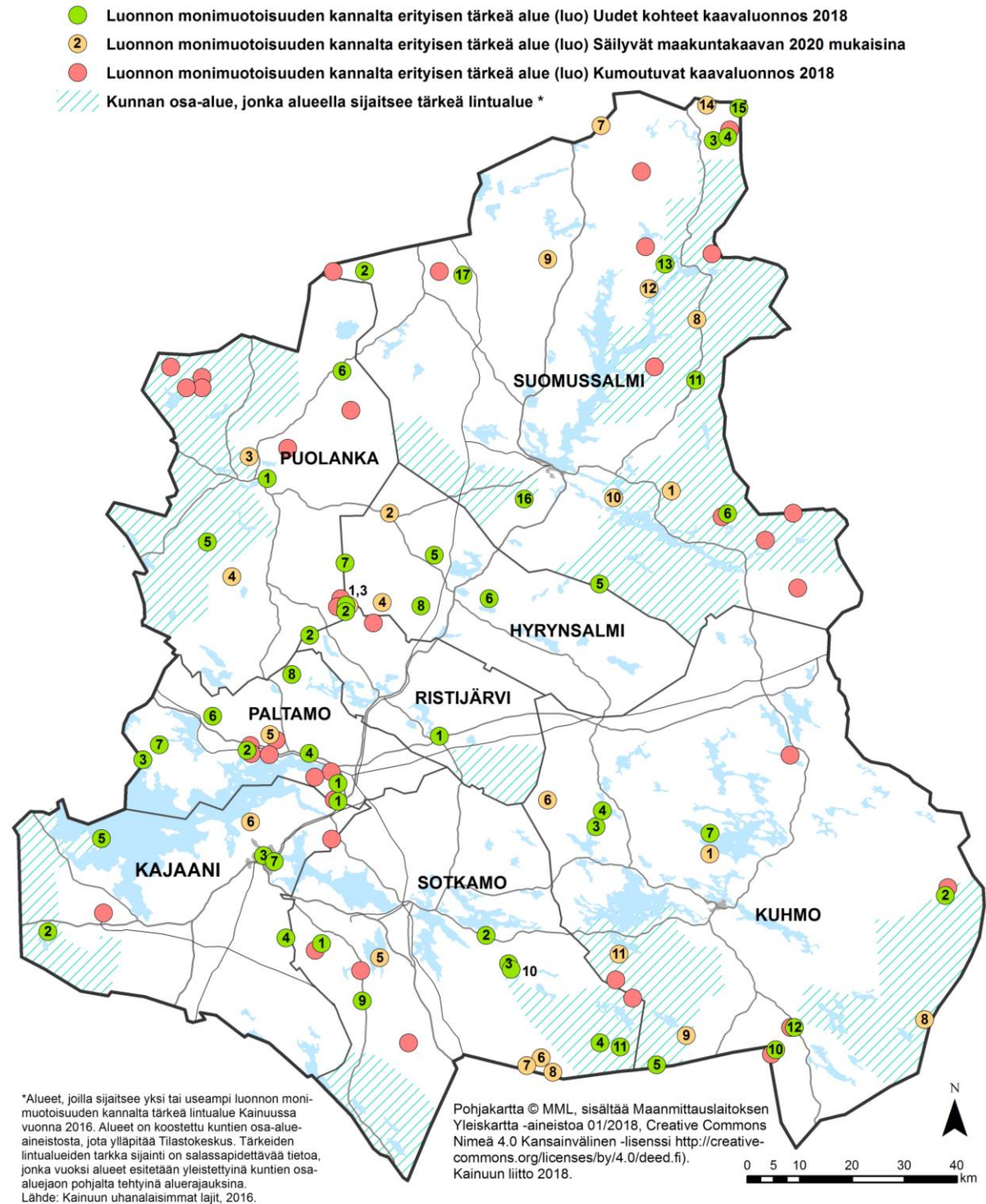
Kartta 7. Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat (ge1) sekä tuuli- ja rantakerrostumat (ge2)

Kartta 8. Luonnonsuojelu- ja suojelualueet

Kartta 9. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-alueet)

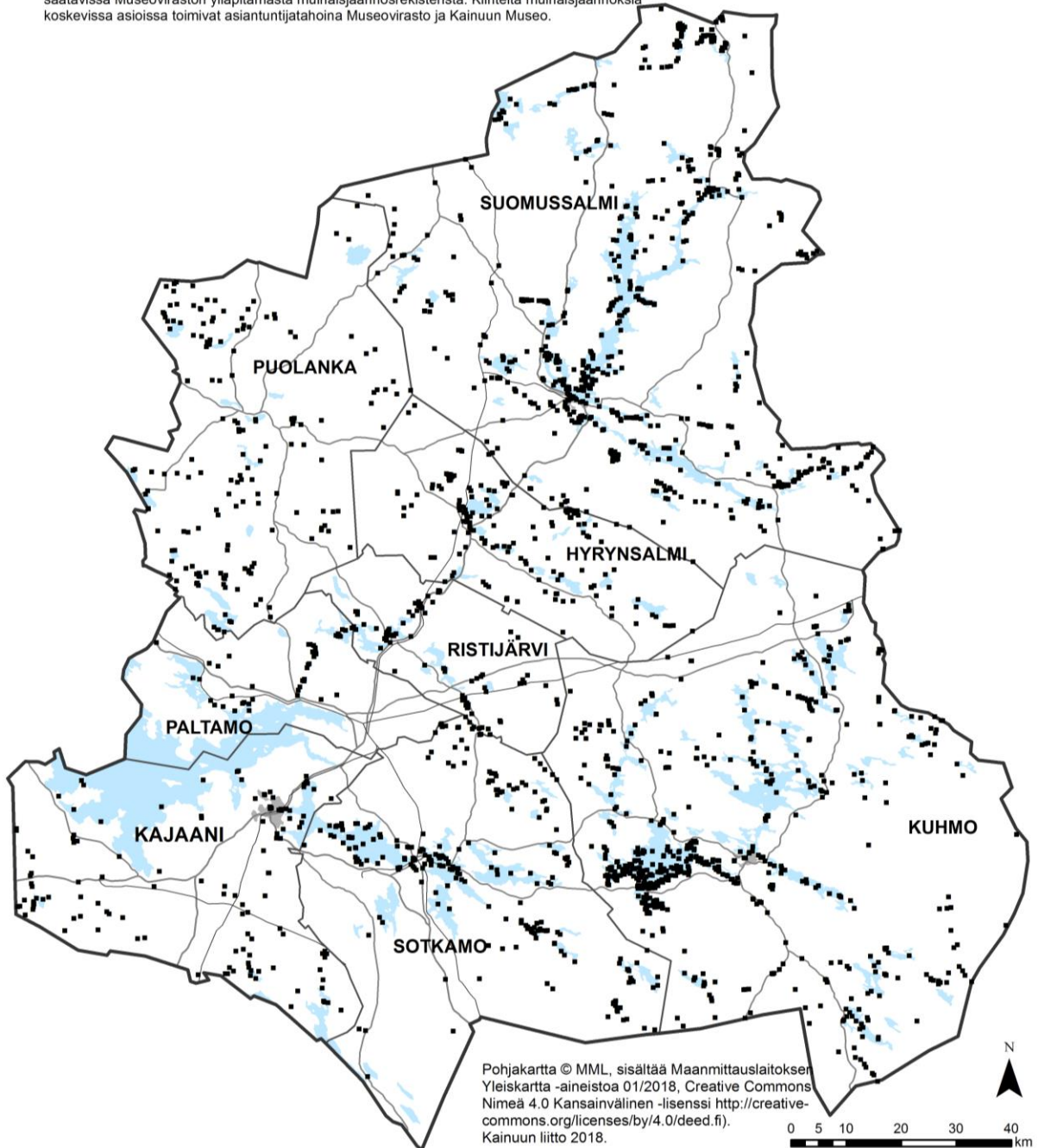

Kartta 10. Kainuun tiedossa olevat muinaismuistokohteet

- Muinaisjäänös (Lähde: Museovirasto 31.1.2018)

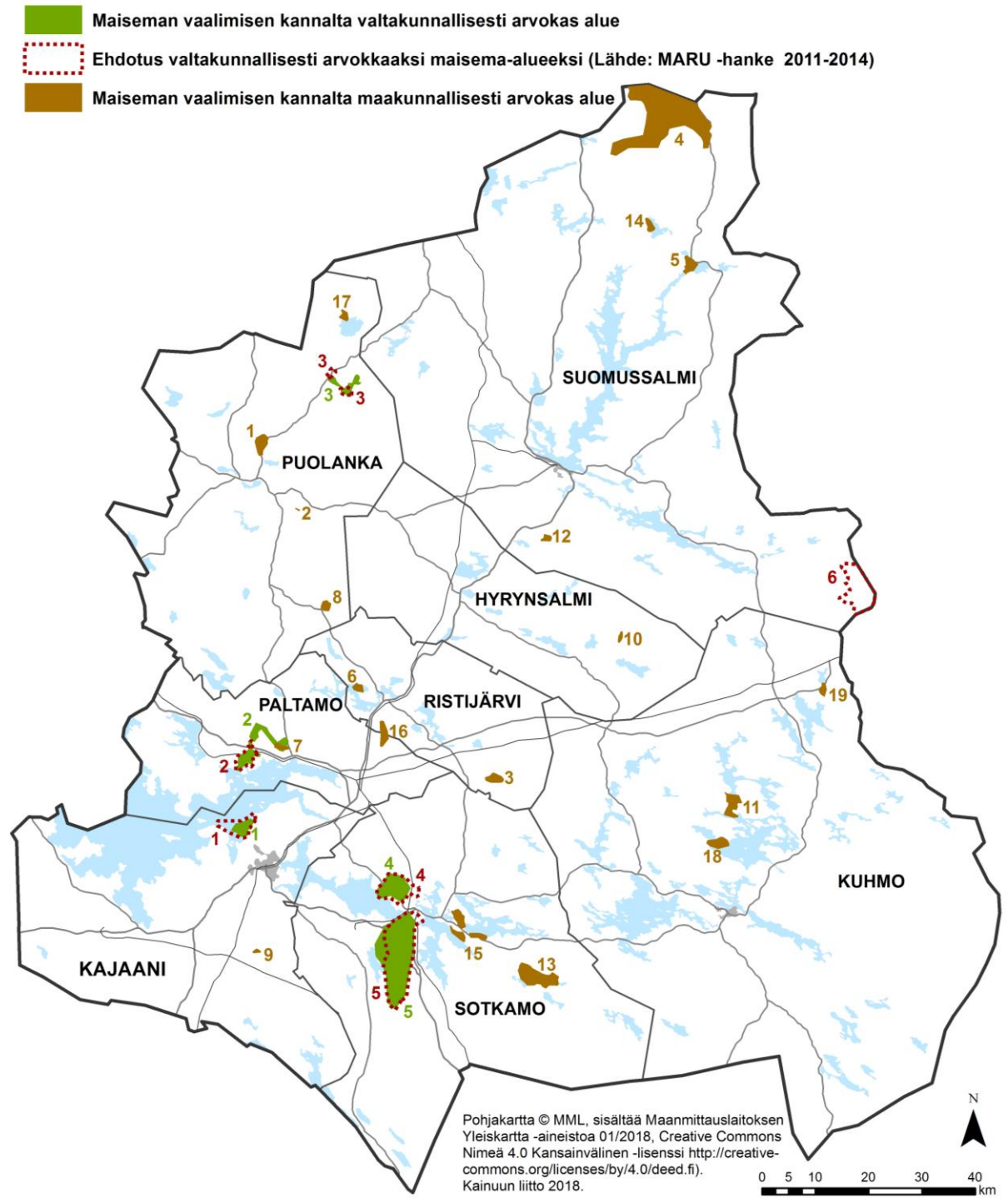
MUINAISJÄÄNNÖKSET

Kiinteät muinaisjäänökset ovat rauhoitettuja muinaismuistolailla (295/1963) muistona Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Muinaismuistolaki suojelee kiinteät muinaisjäänökset automaattisesti ilman erillistä päätöstä. Ajankohtaiset tiedot kiinteistä muinaisjäänöksistä on saatavissa Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäänösrekisteristä. Kiinteitä muinaisjäänöksiä koskeissa asioissa toimivat asiantuntijajahoina Museovirasto ja Kainuun Museo.

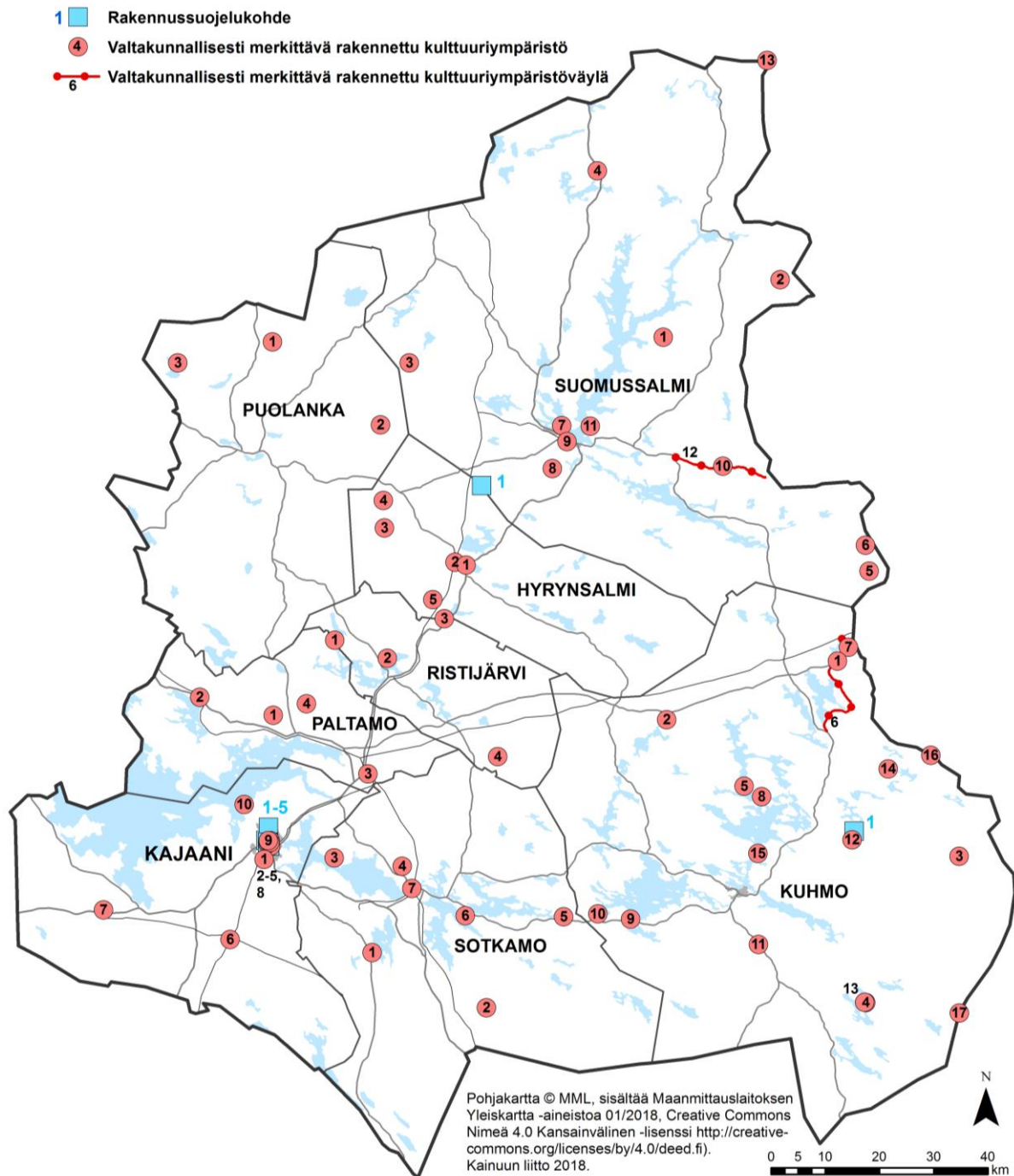
Kartta 11. Perinnemaisemat ja maiseman vaalimisen kannalta arvokkaat alueet

(Perinnemaisemien osalta täydentyä kaavaprosessin edetessä)

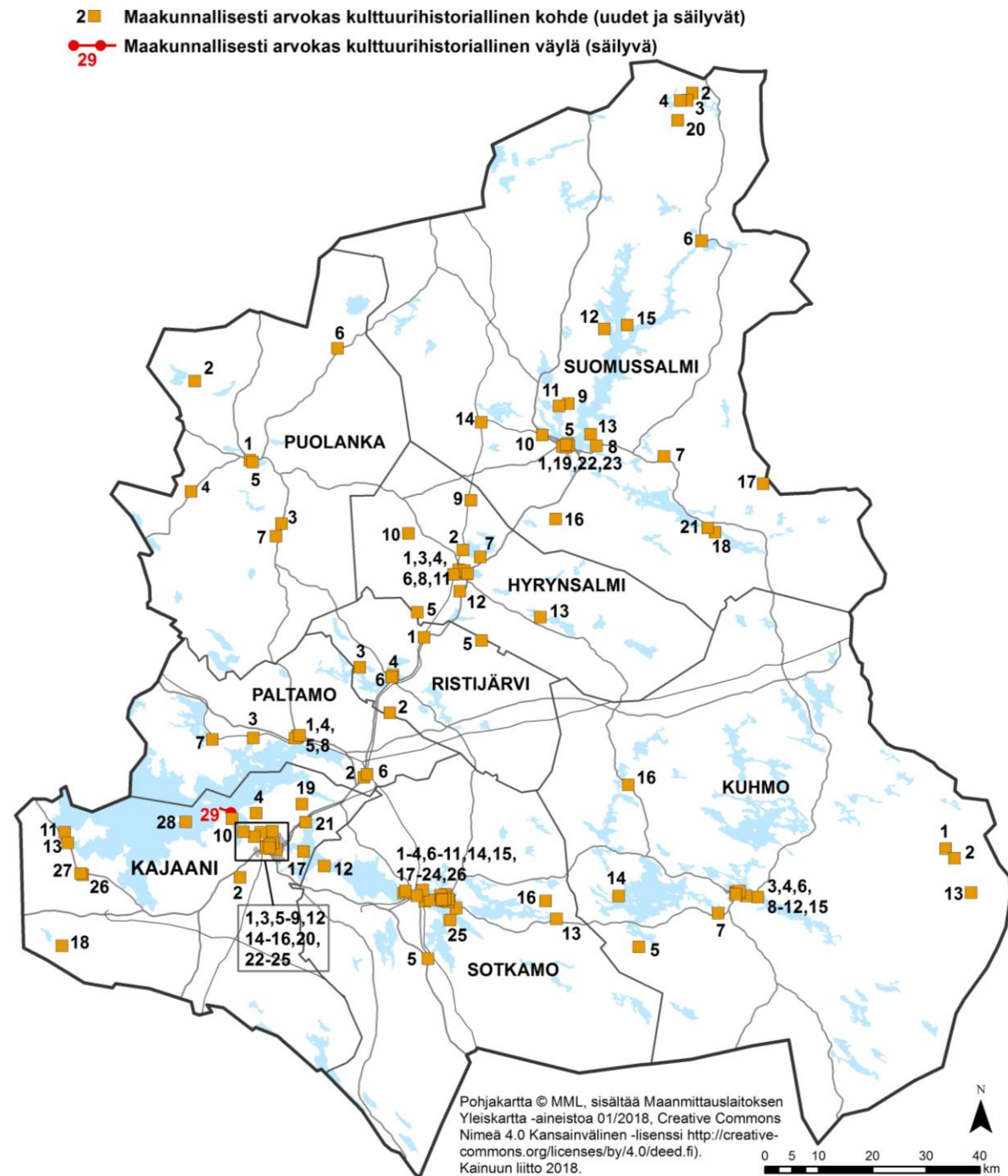
Kartta 12. Kainuun valtakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet ja alueet sekä rakennussuojelukohteet

Kainuun maakuntakaavoituksessa säilyvät ja uudet kohteet ja alueet.

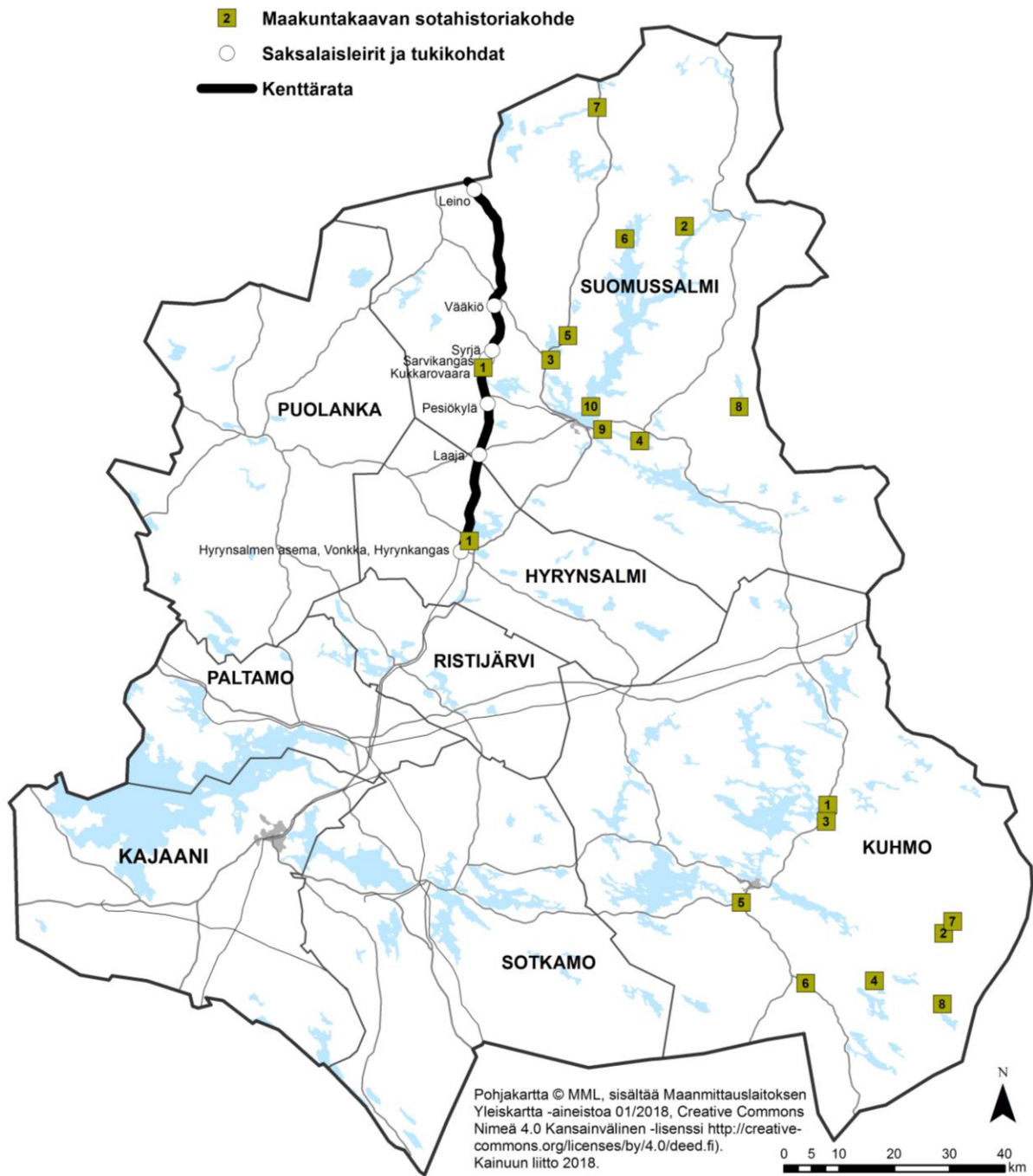

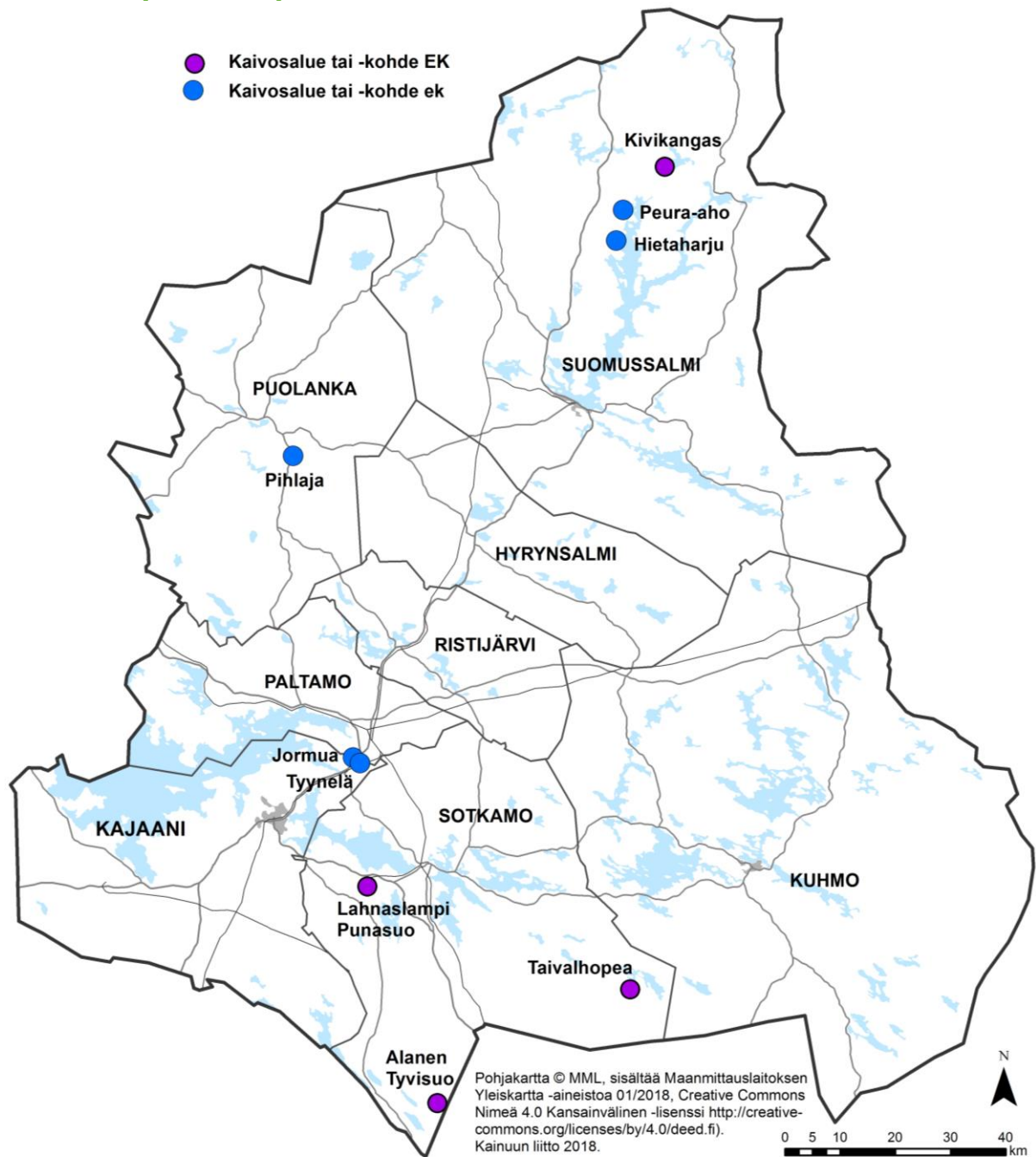
Kartta 13. Maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet

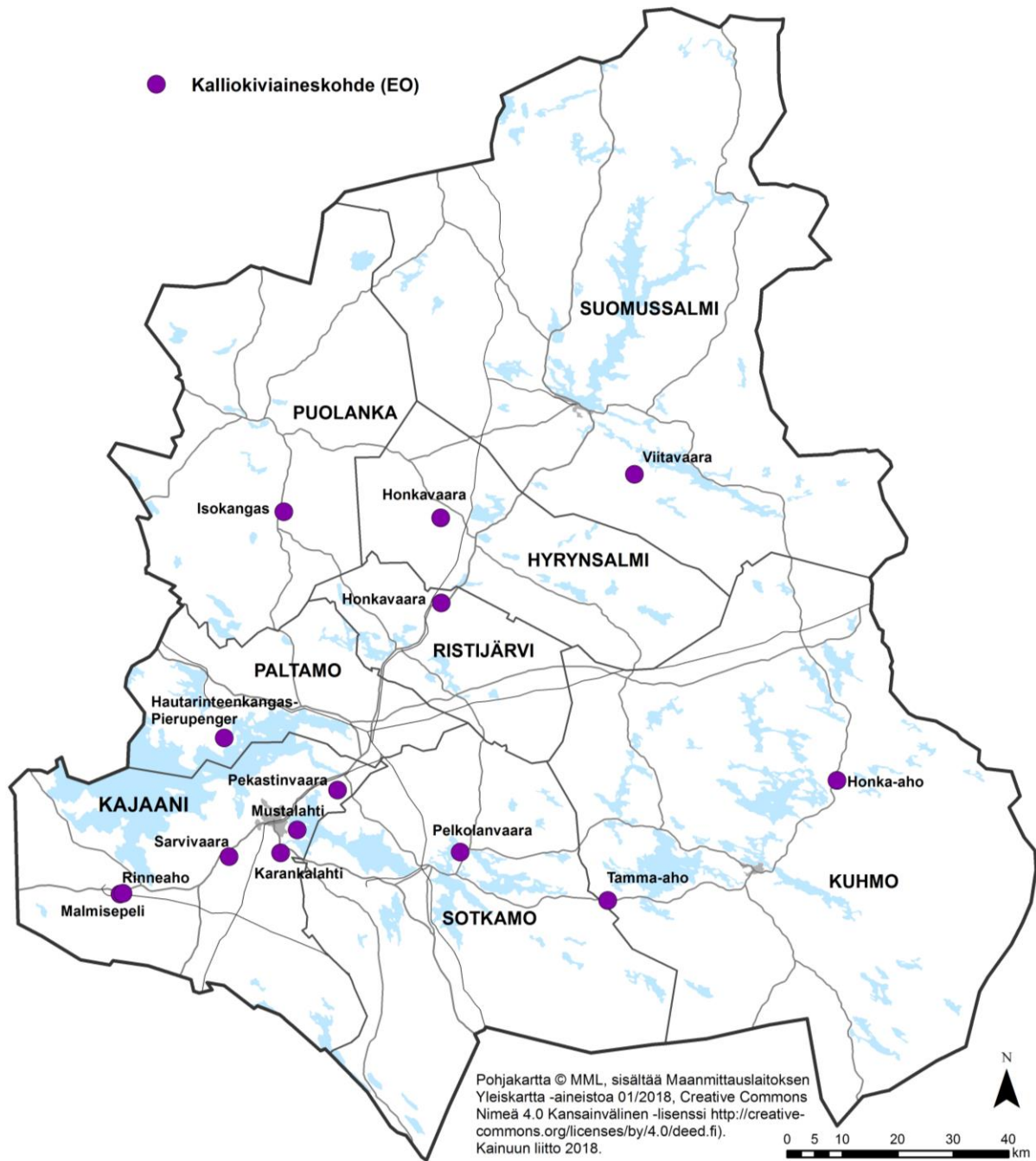
Kartta 14. Sotahistoria

Kartta 15. Kaivokset ja kaivostoimintaan tarkoitetut alueet (EK, ek)

Kartta 16. Kalliokiviainesten ottoalueet

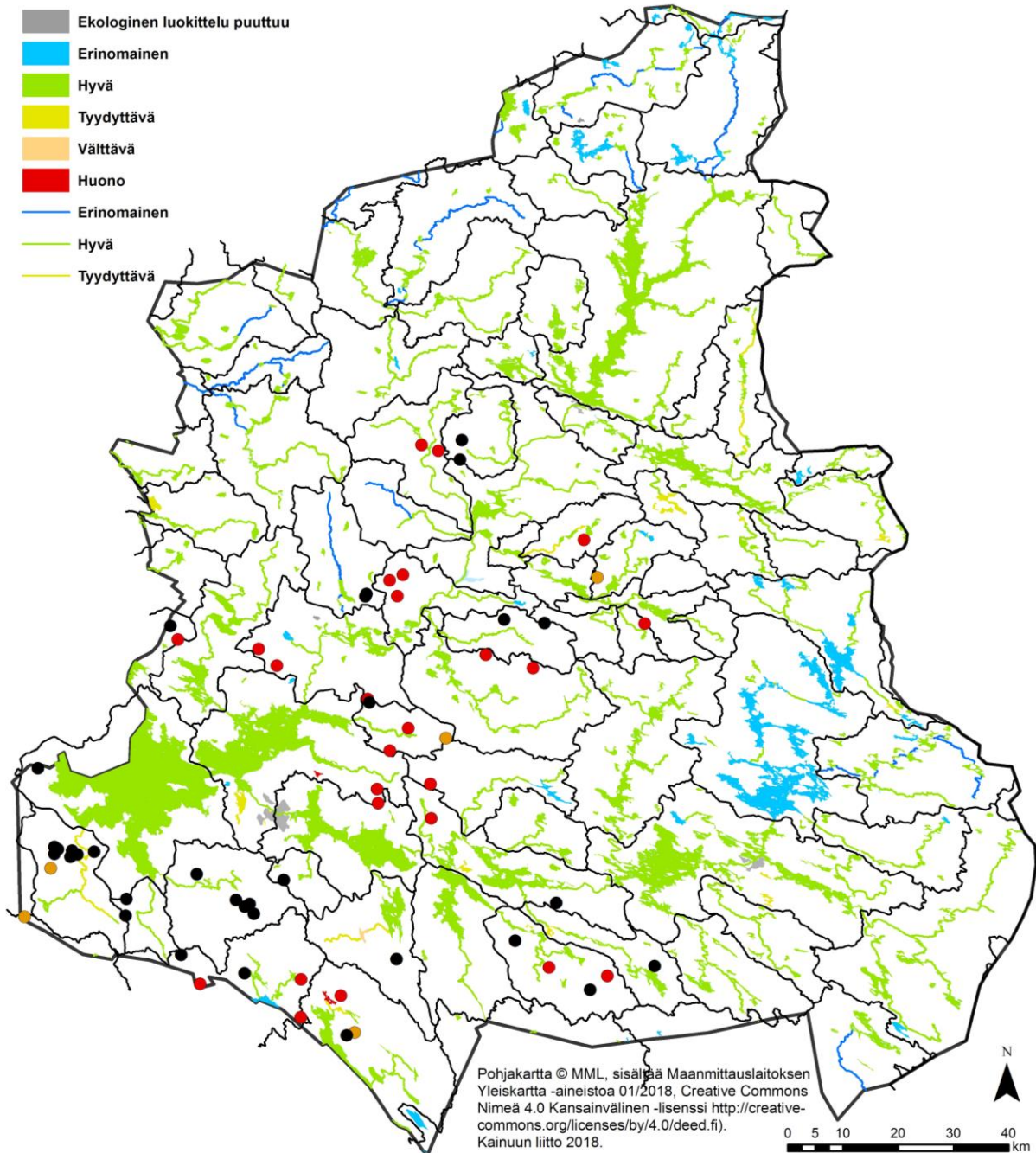
Kartta 17. Turvetuotanto valuma-alueittain sekä vesistön ekologinen tila 2016

Turvetuotanto

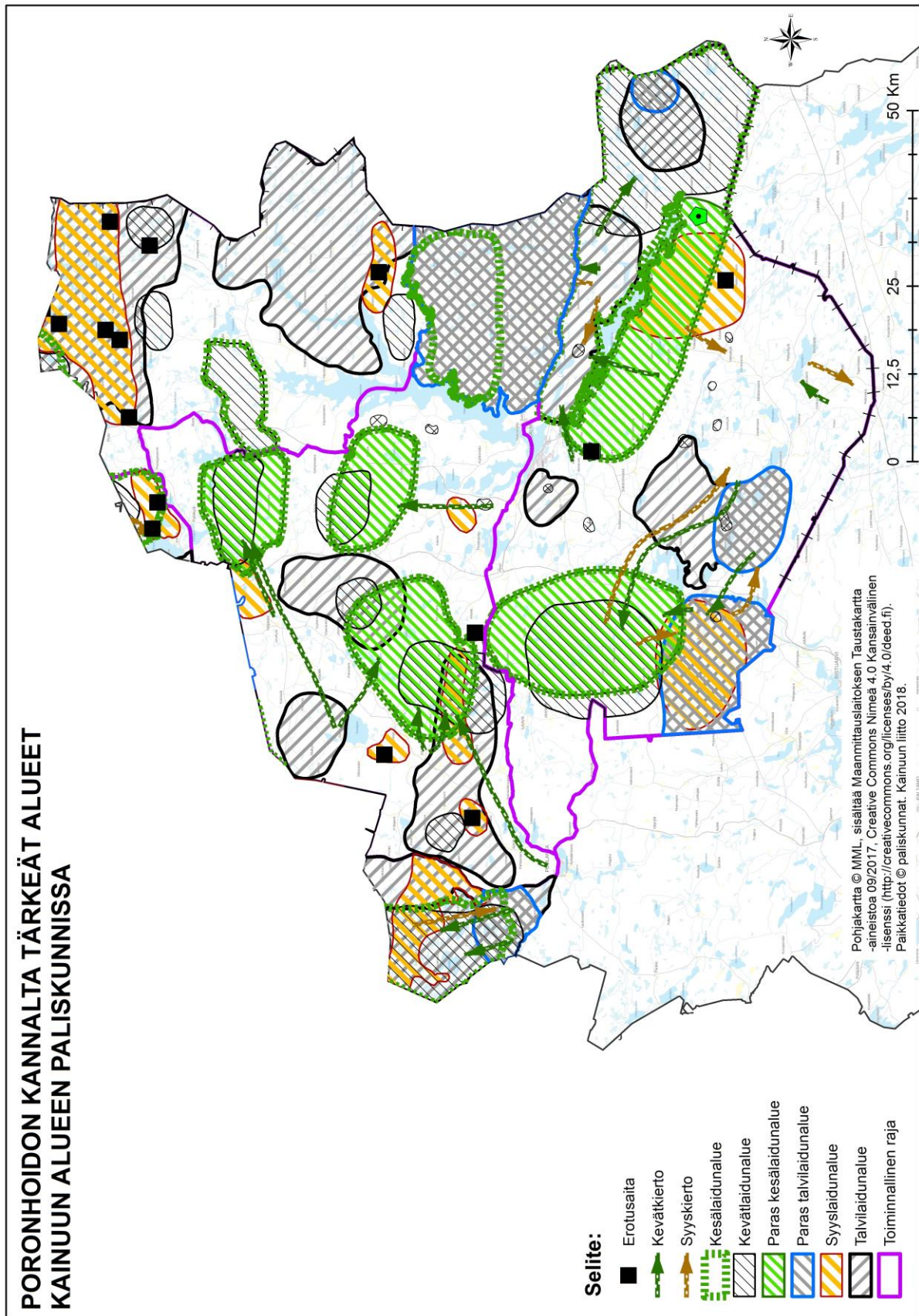
- Turvetuotantoalue EO (Aluevaraus)
- Turvetuotantoon soveltuvat alueet tu-1
- Turvetuotantoon soveltuvat alueet tu-2
- Valuma-alueen raja

Vesistöjen ekologinen tila 2016

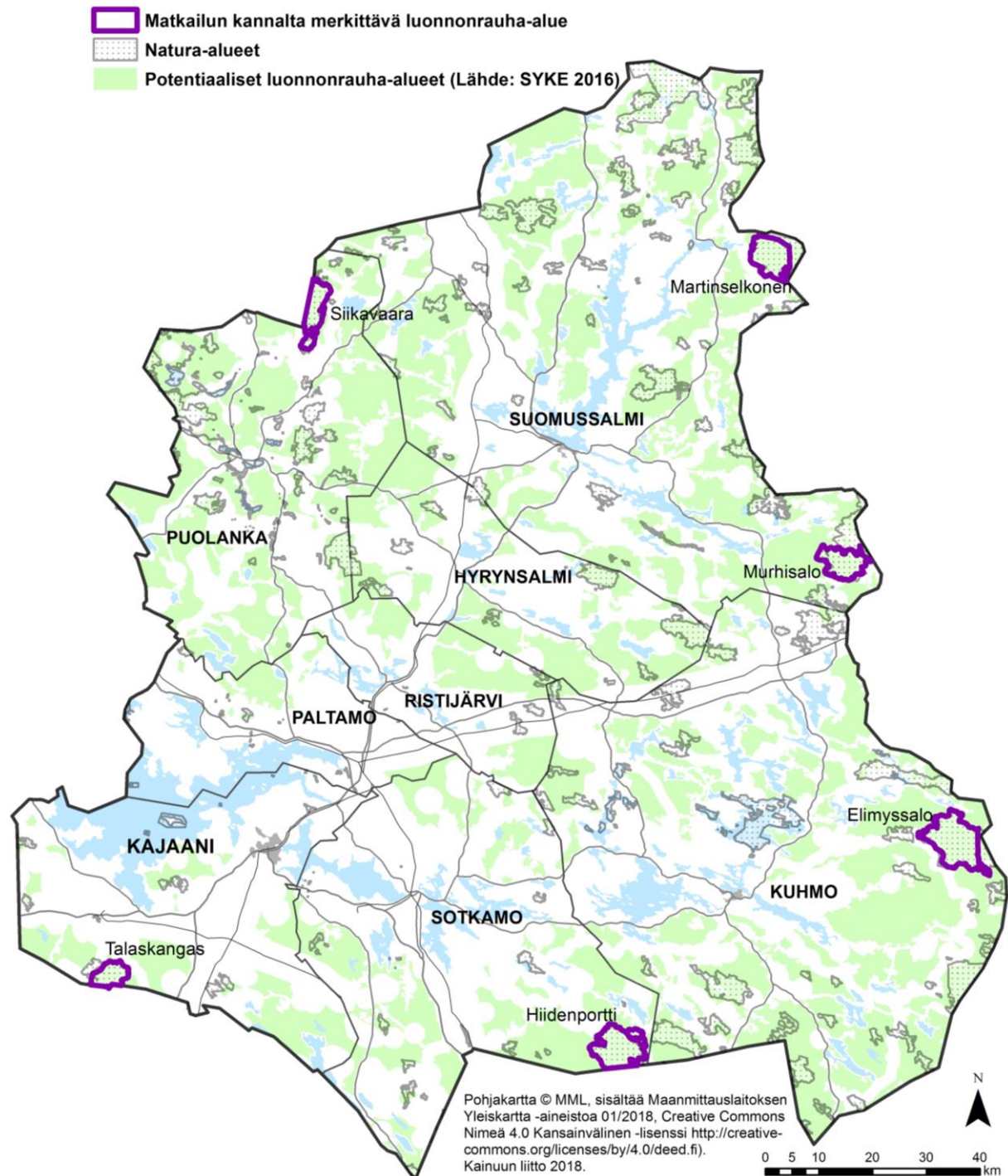
- Ekologinen luokittelu puuttuu
- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä
- Huono
- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä

Kartta 18. Poronhoidon kannalta tärkeät alueet

Kartta 19. Matkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet ja Natura-alueet

Kainuun liitto

Kainuun liitto
Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Puh. vaihde 08 615 541, faksi 08 6155 4260
S-posti kainuunliitto@kainuu.fi

www.kainuu.fi